The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, MAY 27, 1964.

LATVIJA
AMERIKĀ

43. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 27. MAIJĀ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
vakaros tālrunis — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., U.S.A. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A. Tālrunī: DI 2-2324, BR 8-8681.

1,6

TICAM BRĪVĪBAS UZVARAI

KODĪGS PROLOGS

Pirms ielaist ciemiņu savās mājās, dažkārt der noskaidrot, vai viņš viesmīlīgajam saimniekam nav nodarījis kaut ko launu.

Zviedrija, gatavodamās Kremļa diktātora vizītei, kas paredzēta laikā, kad gaiss virs Baltijas telpas būs atkal piekliegts pirms 23 gadiem deportēto vaimanām, cilā aktīs un skaidro notikumus, kas 1942. gadā norisinājušies zviedru teritoriālos ūdeņos. Zviedrijas ārlietu ministrija šobrīd ļoti aktīva attiecībā pret Maskavu, lai pirms Hruščeva apmeklējuma noskaidrotu to zviedru pilsoņu likteni, kuru kuģus Baltijas jūrā nogremdējušas krievu zemūdenes.

Kaut padomju valdība vairākkārt noraidījusi šādu akciju pret neitrālo valstu kuģiem, Zviedrijai tomēr ir pierādījumi, ka šīs „nezināmās" zemūdenes nākušas no Ļeņingradas

1942. gada 18. augustā nogrimā zviedru preču tvaikonis C. F. Liljevalch, kuru trāpīja torpēda austrumos no Vestervikas. Neviens kuģa apkalpes loceklis neizglābās: 33 zviedru pilsoņi mira jūras viļņos. Pats par sevi saprotams — kuģim bija valsts identitāte. Šīs pazīšanas zīmes naktī bija apgaismotas, tā ka jau no liela attāluma Baltijas jūrā karojošas puses nepārprotami varēja saredzēt kuģa piederības zīmes. Jau [illegible] kuģu tie pārprotami pierādīts, ka kuģi torpedējusi krievu zemūdene. Arī krievu admirālis Tribucs tai laikā apstiprināja padomju zemūdenes „L3" trāpījumu. Kādā padomju militārā žurnālā viņš arī raksta par sarkankarogotās Baltijas jūras flotes operācijām, norādot uz C. F. Liljevalch nogremdēšanu Zviedrijas teritoriālos ūdeņos. Šai akcijā Padomju Savienība atbildīga par starptautisko tiesību pārkāpšanu.

Vēl traģiskāks izrādījās zviedru preču kuģa „Bengt Stuve" nāves brauciens. Šis kuģis bieži izvadāja kravu pa visām Baltijas jūras ostām. Mazais kuģis, apm. 900 br. tonnu, 1942. gada 28. oktobrī atstāja Danckas ostu ar kursu uz Trelleborgu. Kuģa apkalpē bija 14 viru un viena apteksne. Trūka jebkādu ziņu par kuģa likteni. Pagāja ilgāks laiks, kad kļuva zināms, ka kuģa likteni izšķiruši padomju torpedētāji.

Tad padomju Jūras Mēneša rakstā parādījās informāc. par padomju zemūdenes ŠCA 406 operācijām Baltijas jūrā, 3. ranga kapteiņa Osipova vadībā. Šīs zemūdenes „nopelnu sarakstā" atradās zviedru preču kuģis „Bengt Sture", kaut gan sarakstā nebija norādīts uz kuģa piederību. Vēlāk kāds padomju jūras virsnieks sīkāk pakavējās pie ŠCA 406 operācijas, norā-

(Nobeigums 8. lpp.)

ASV NEATZĪST BALTIJAS VALSTU ANEKSIJU

ASV ārlietu ministrija piesūtījusi ALA's priekšsēdim prof. P. Lejiņam atbildi uz ALA's 13. kongresa telegrammu, kurā izteikts gandarījums par Amerikas Savienoto valstu nostāju Baltijas valstu jautājumā. Atbildē uzsvērts, ka Amerikas Savienotās valstis turpina neatzīt Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iekļaušanu, jo tas saskan ar ASV politikas pamatprincipiem Baltijas valstu lietā.

LNAK VALDES PRIEKŠSĒDIS ONTARIO GUBERNĀTORA PIEŅEMŠANĀ

LNAK valdes sēdē priekšsēža J. Niedras vadībā piedalījās: T. Kronbergs, K. Tannis, J. Grodnis, Dr. E. Upenieks, A. Rāviņš un J. Mežaks.

Priekšsēdis ziņoja par piedalīšanos Ontario gubernātora E. Rowe rīkotā pieņemšanā. Šinī pieņemšanā pārstāvot Kanadas latviešus, priekšsēdim bijusi izdevība sastapties ar Ontario politiskajiem darbiniekiem un citu etnisko grupu pārstāvjiem. Par latviešu dzīvi Ontario provincē interesējies arī gubernātora personīgi.

Tālāk priekšsēdis ziņoja par piedalīšanos ALAs kongresā Bostonā un Z A L K F valdes sēdē Nujorkā. Abi gadījumi rādījuši, ka ASV un Kanadas latviešu centrālo pārstāvību starpā izveidojusies cieša un sirsnīga sadarbība.

Priekšsēdis J. Niedra saņēmis Kanadas Federālā parlamenta opozīcijas vadītāja un bijušā ministru prezidenta J. Difenbēkera atbildi uz LNAK iesniegumu pensiju lietās. Ieskatot, ka Kanadas topošais pensiju likums lielāko opoziciju rod tieši konservatīvo aprindās, LNAK lūdza J. Difenbēkeru grozīt savus ieskatus, jo pensiju likums Kanadai absolūti nepieciešams. J. Difenbēkers savā atbildē plaši iztirzājis savu nostāju un solījis apskatīt LNAK ierosinājuma atbalstīšanas iespējas.

(Nobeigums 4 lpp.)

Komūnistu agresija apdraud visu Dienvidaustrumāziju

STIVENSONS PRASA APVIENOTO NĀCIJU ROBEŽSARGUS. ĀRLIETU MINISTRS RASKS BRIDINA, KA KARŠ DIENVIDAUSTRUMĀZIJĀ VAR PAPLAŠINĀTIES.

Pagājušās nedēļas nogalē Apvienoto Nāciju drošības padomē Sav. Valstu delegāts Stivensons prasīja starptautisku robežsargu vienību formēšanu robežu uzraudzībai Dienvidaustrumāzijā.

No Vašingtonas viedokļa raugoties, pašreiz uz spēles nav vairs tikvien kā Dienvidvietnama, bet, tai krītot, visa Dienvidaustrumāzija, kur kā komūnistu subversija, tā agresija kļuvušas ļoti aktīvas.

Ja iejaukšanās no ārpuses nenāks pietiekami ātri, Laosa pilnīgi pāries komūnistu rokās. Pēdējie jau tagad pārvalda divas trešdaļas šīs valsts territorijas.

Nedēļas nogalē Laosas jautājumā debates notika Apvienoto Nāciju Drošības padomē. Padomes sēde tika sasaukta gan pavisam cita iemesla dēļ — Kambodža uztraucās, ka Sav. Valstis esot vadījušas Dienvidvietnamas iebrucējus pēdējās robežās. Šai gadījumā drošības padome ne pie kāda slēdziena nenāca. Ir tomēr zināms, ka Kambodža, kas gandrīz pilnīgi sarāvusi visas saites ar Rietumiem, daudzos gadījumos devusi patvērumu Ziemeļvietnamas komūnistiem. Līdz šim nebija nekādas informācijas par to, ka dienvidvietnamieši butu kādreiz sekojuši komūnistiem pāri Kambodžas robežai.

Pēc Kambodžas apvainojumu iztirzāšanas drošības padome pievērsās Laosas problēmai, Sav. Valstīm atklājot savas kārtis par tās nākotnes nodomiem Dienvidaustrumāzijā. Stivensons deklarēja, ka Sav. Valstis atbalstīs Āzijas nāciju pret komūnistu subversiju, lamēr vien šīs to atbalstu prasīs. Jāuzsver, ka Stīvensons minēju vienīgi vārdu subversija kā Āzijas nāciju brīvības un neatkarības draudu. Stivensona uztverē viens veids kā palīdzēt apdraudētām Āzijas valstīm būtu formēt Apvienoto Nāciju robežsargu grupas.

Laosā notikuni briest liela komūnistu uzbrukuma virzienā neitrālistu armijai. Anglija Laosas lietas glābšanai gribētu sasaukt to pašu četrpadsmit valstu konferenci, kas 1962. gadā Ženēvā vismaz uz papīra atrisināja Laosas politiskās problēmas. Praksē šis atrisinājums nekad ar nekādiem panākumiem nav varējis lepoties.

Kamēr Anglija rūpējas par jaunu Laosas konferenci, Rietumu sabiedrotie mēģina koordinēt savu politiku. Šī nodarbība var izrādīties gluži liekā enerģijas izšķiešana un priekšlaicīga un nevajadzīga Rietumu politikas atklāšana pārējai pasaulei. Gluži vienkārši tādēļ, ka nedz Padomju Savienība, kas kopā ar Angliju 1962. gadā dalīja konferences priekšsēža lomu, nedz komūnistu Ķīna uz jaunām Laosas sarunām negatavojas.

Par tādām ļoti nopietni sācis runāt Francijas prezidents ģen. de Golls, bet ne gluži ar tādiem pat priekšlikumiem kā Vašingtona. Jāatceras, ka prezidenta de Golla plāns Vietnamas kara izbeigšanai ir neitrālizācija — kas Vašingtonas un pat Londonas acīs nozīmē Vietnamas atdošanu komūnistiem. Tagad, Laosas krizes briedumā prezidents de Golls izteicies, ka četrpadsmit valstu konferencei vajadzētu runāt ne tikvien par Laosas prasīto neitrālitātes garantēšanu, bet gan par vispārēju Dienvidaustrumāzijas neitrālizāciju.

Tai pašā Drošības padomes sēdē Sav. Valstu delegāts — sūtnis Stīvensons katēgoriski noraidīja jaunas Laosas konferences domu. Pēdējais uzsvēra, ļoti loģiski — ko politikā gan ļoti bieži ignorē — ka nav tik daudz no svara sasaukt jaunu konferenci šākus apmērus nekā līdz šim.

Ārlietu ministrs Rasks iztirzāja četras iespējas, četrus ceļus, kādus varētu iet brīvē pasaule un kādi būtu katras atsevišķas izvēles rezultāti. Vispirms, Dienvidaustrumāziju varētu atstāt un aizmirst. Bet ar to brīvē pasaule būtu cietusi smagu zaudējumu, un tālāk, ar to būtu palielinātas iespējas jaunam pasaules karam.

„Otra iespēja", sacīja Sav. Valstu ārlietu ministrs, „ir turpināt palīdzību Dienvidvietnamai, atturēt komūnistus no dzīlākas iefiltrēšanās un pamazām atgūt zaudētās territorijas."

„Trešā iespēja būtu kara paplašināšana. Tas var notikt tīri negribot — komūnistiem turpinot savu agresiju. Un ceturtā iespēja būtu tā, ko savā laikā proponēja Francijas prezidents ģen. de Golls un kas, viņa uztverē, vēl vienmēr liekas ideālākais atrisinājums. Tas būtu kaut kādas vēl neizstrādātas formas politisks kompromiss, savienots ar Dienvidaustrumāzijas neitrālizēšanu.

CIK ILGI LĪDZ PEKINGAS ATZĪŠANAI?

ĀRLIETU MINISTRS MĀRTIŅŠ IZTIRZĀ KANADAS POLITIKU. KOMŪNISTU ĶĪNU ATZĪS AR ZINĀMIEM NOTEIKUMIEM

Iztirzājot Kanadas ārpolitiku ārlietu ministrs Mārtiņš nedēļas nogalē Otavā izteicās, ka Pekingas atzīšana tuvojas, bet pirmkārt, ka tas notiks pirms 1965. gada Apvienoto Nāciju pilnsapulces noslēguma un otrkārt, ka tas notiks vienīgi uz zināmiem, Kanadai akceptējamiem noteikumiem.

Cik var secināt no pašreizējās Otavas nostājas Kanāda aizstāvēs divu neatkarīgu Ķīnu ideju — komūnistu Ķīnas un Formozas, tāpat atbalstīs šo valstu līdzdalību Apvienotās Nācijās. Tas, starp citu, var novest pie ļoti interesantas situācijas, pie stāvokļa, kur Kanada atzīst neatkarīgu Formozu, bet kurai nav diplomātisku attiecību ar Otavu.

Lai mīkstinātu Pekingas atzīšanas sitienu kā Formozai, tā Vašingtonai Kanada prasīs no komūnistu Ķīnas vairākas garantijas. Vispirms jau, ka komūnistu Ķīnai jāakceptē Formozas eksistence un tās sastāvēšana Apvienotās Nācijās. Otra un jau nopietnāka Kanadas prasība būtu Pekingas solījums nejaukties Dienvidaustrumāzijā. Ārlietu ministrs Mārtiņš paskaidroja, ka draudzīgās Indokīnas situācijas atslēga meklējama Vietnamā, kur komūnisti no Ziemeļvietnamas, ārēju spēku atbalstīti, mēģina sagrābt varu savās rokās. Kanadas ārlietu ministra uztverē Vietnamas pilsoņu karš var novest pie vispārēja kara un no tā izvairīties var vienīgi komūnistiem pārtraucot jaukties Dienvidvietnamas konfliktā.

Meklējot atrisinājumu stāvoklim Vietnamā Mārtiņs gandrīz, bet ne tieši, aizstāvēja prezidenta de Golla neitrālizācijas plānu. „Skatoties nākotnē," sacīja Mārtiņs, „neitrālizācija varētu būt labākais atrisinājums, bet pašreiz doma par neitrālu Dienvidvietnamu var novest tikai pie viena slēdziena un proti, ka tā drīzi vien kristu par upuri komūnistu subversijai.

Kā Otavā tā Vašingtonā pagājušās nedēļas nogale lāva dziļāk ieskatīties abu Ziemeļamerikas kaimiņu ārpolitikā. Ārlietu ministrs Rasks runāja par četriem iespējamiem ceļiem Dienvidaustrumāzijā. Kanadas ārlietu ministrs Mārtiņš četri bija izvēlējies arī par savu skaitli. Mārtiņs uzsvēra, ka tagad pienācis laiks, kad pasauli nevar iedalīt agrākās divās sfērās — Austrumos un Rietumos. Tagad jāskatas uz Rietumu savstarpējām attiecībām, attiecībām ar Padomju Savienību un komūnistu Ķīnu, bet katru atsevišķi, un attiecībām pret militāriem blokiem nepiederošām nācijām.

APVIENOTO NĀCIJU ARMIJA PALIKS KIPRĀ

Šī gada 27. jūnijā paies trīs mēneši kopš Kiprā sāka darboties starptautiskā Apvienoto Nāciju policijas armija. Dažādu noteikumu ierobežota armija līdz šim savu uzdevumu nav paveikusi — grieķu un turku apdzīvotā salā kārtība un miers nav atjaunoti, nemaz nerunājot par to nodrošināšanu. Tikpat nesekmīga bijusi Apvienoto Nāciju politisko starpnieku darbība, lai gan Ekvadoras Plasa Lasso, ģenerālsekretāra U Tanta personīgais reprezentants Kiprā saskata zināmu stāvokļa uzlabošanos.

Par Apvienoto Nāciju karaspēka atsaukšanu tomēr nav ko runāt. Sagaida, ka jau šī gada 8. jūnijā ģenerālsekretārs U Tants prasīs deviņu valstu policijas armijas mūža pagarināšanu uz vismaz vēl trim mēnešiem, Starptautisko armiju atvelkot, Kiprā ne tikai jārēķinas ar tūlītēju pilsoņu karu, bet arī ar militāru konfliktu starp Ziemeļatlantijas organizācijas sabiedrotiem Turciju un Grieķiju. Apvienoto Nāciju policijas armijā Kiprā pārstāvētas Kanada, Anglija, Dānija, Somija, Irija, Zviedrija, Austrālija, Austrija un Jaunzēlande. Sagaida, ka visas augšminētās valstis piekritīs savu armiju vienību uzturēšanai Kiprā vēl uz trim mēnešiem.

SACENSĪBA PAR MĒNESI

Vai tas būs amerikāņu astronauts vai krievu kosmonauts, kas kādreiz ap 1970. gadu būs pirmais cilvēks, kas spers kāju uz zemei tuvākā spīdekļa?

Saturna I raķetes būvdarbiem un mēģinājumiem tuvojoties noslēgumam amerikāņu zinātnieki domāja, ka tieši šīs raķetes lielākais atgrūdiena spēks — pāri par 1,5 milj. mārciņu, būs noteicošais faktors sacensībā par lidojumu uz mēnesi. Līdz šim šai laukā pārākie bija krievi, kuru raķetēm bija līdz 800.000 mārciņu atgrūdiens, kamēr amerikāņu Atlasam nepilnas 400.000 mārciņas. Amerikāņu prieki tomēr izrādījušies īsi, jo tagad par Saturnam līdzīgas raķetes būvi ziņo arī no Padomju Savienības. Cik viņi tālu tikuši, oficiāli nav zināms, bet informācija par lielākas raķetes būvi vien jau ir pietiekama, lai varētu pareģot, ka krievi sacensību par mēnesi turpina un turpinās. Amerikāņi savos centienos aizgājuši tik tālu, ka nolēmuši būvēt simulētu mēness virsmu. Šī virsma tiks veidota no izdedžiem un sacietējušas lāvas gabaliem, tur būs šķautnainas klintis, krāteri stāvām sienām un viss pārējais, kam vajadzētu līdzināties mēnesim. Tā būs jaunā apmācības vieta amerikāņu astronautiem, no kuriem viens vai divi tiks izraudzīti lidojumam.

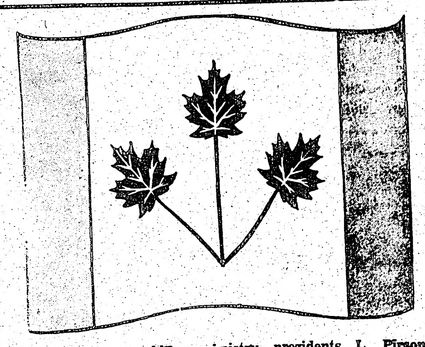

Kanadas federālās valdības ministru prezidents L. Pīrsons paziņojis, ka jau tuvākās dienās parlaments nobalsos par Kanadas nacionālā karoga likumprojektu. Attēlā valdības ieteiktais karoga mets.

LATVIJA

43. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 27. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

SŪTIET SAVIEM PIEDERĪGIEM

dāvanu saiņus

ar

DV Grāmatnīcas Sainīšu nodaļas starpniecību.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.

Tel. 368-0792.

PEN KLUBS UN PAD. SAVIENĪBAS RAKSTNIEKI

Internacionālā PEN kluba sekretārs D. Karvers (David Carver) nesen nodevis publicēšanai presē savu atbildes vēstuli laikraksta Izvestija redaktoram. Tā ir atbilde uz A. Surkova rakstu minētā laikraksta ceturtā janvāra numurā, kurā tas apsūdz rietumus un Internacionālo PEN klubu Padomju Savienības rakstnieku izolēšanā, trimdas rakstnieku balsu uzklausīšanā un to rakstnieku pamešanu aizmirstībā, kuŗi ciešot zemēs, kuŗās nav komūnistu valdības.

Šāda raksta parādīšanās laikraksta Izvestija slejās ievada ļoti asu pagriezienu pašreizējā Padomju Savienības sadzīvošanas politikā un kultūras apmaiņā ar Rietumiem. Šī kursa maiņu liekas visasāk izjutis tie Padomju Savienības rakstnieki un tā intelliģences daļa, kas cerēja, ka, lietām kārtojoties līdzšinējā garā, reiz tās nonāks pie normālām un civilizētām attiecsmēm ar kollēgām rietumos.

A. Surkovs Izvestija slejās, savā rakstā, ir asi uzbrucis Rietumu rakstniekiem, sevišķi uzsverot it kā viņu netaisnīgumu un negodīgumu. Pieminot PEN kluba darbību, nosodīts kongress par kultūras brīvību, apvainoti Rietumi par Pad. Savienības rakstnieku izolēšanu, kultūrālo attieksmju un kontaktu neveicināšanu un strādāšanu pretim visām Surkova pūlēm un mērķiem. Visnepatīkamākā parādība esot bijusi PEN kluba sadarbība ar trimdas rakstniekiem, no Padomju Savienības okupētajām vai komūnistu pārņemtajām zemēm. Šī „sociālisma" zemju emigrantu uzklausīšana esot visu laiku tikai veicinājusi aukstā kaŗa politiku. PEN kluba vadība nekā neesot darījusi, lai atbrīvotu tos rakstniekus, kuŗi par savu pārliecību ciešot zemēs ārpus komūnistu bloka.

PEN kluba sekretārs D. Kārvers savā atbildē noraidot A. Surkova apsūdzību kā nepamatotu, norāda, ka PEN kluba statūti un darbības mērķi ir nepolitiski, PEN kluba vadībā darbojas rakstnieki bez jebkādām politiskām interesēm, un tie ir izrādījuši interesi uz patiesu un atklātu sadarbību ar Padomju Savienības rakstniekiem, lai tos varētu uzņemt savā vidū. Jau agrākajā darbības laikā un sevišķi pēc Ieslodzīto rakstnieku komitejas nodibināšanās PEN klubs ir paudis visai pasaulei faktus par tiem rakstniekiem, kuŗi ir atradušies, vai vēl atrodas ieslodzījumos vai nometnēs un cieš par savu pārliecību un domu brivību. Tas ir darīts neatkarīgi no kādas valsts valdības politikas kā Grieķijā, Alžīrā, tā Padomju Savienībā, Ungārijā un Portugalē. Tas ir darīts ar pārliecību, ka tā var šiem nelaimīgajiem kollēgām palīdzēt.

Savā atbildes vēstulē PEN kluba sekretārs D. Karvers ir vairākās rīcijes no dažu personīgu pieredzējumu un citu faktu minēšanas. Un tomēr tās saturā izjūtams skeptiskais noskaņojums attiecībā pret A. Surkova propagandas frazēm par viņa pūlēm kultūras apmaiņas un sadarbības veicināšanā. PEN sekretārs nepieminēja vispār zināmos faktus, ka tieši A. Surkova galvenā darbība pēdējos gados ir izpaudusies visu nopietno un īsto kontaktu izņēmināšanā Padomju Savienības rakstnieku un viņu Rietumu kollēgu starpā. Protams, kā izņēmumus var ieskatīt tos rakstniekus, kuŗus komūnistiem ir izdevies piejaucēt. A. Surkovs, kuŗš Padomju Savienībā darbojas kā intellektuāļu policists, ir izcelies ar sāvu nežēligo rīcību. Viņš ir bijis galvenais lietas sagatavotājs un faktu sniedzējs pret rakstnieku B. Pasternaku un vēlāk pret Ivinskaju un viņas meitu. Viņa uzdevumos arīdzan ietilpa barbariskā policijas izrīcības attaisnošana pret abām neaizsargātajām sievietēm.

Nav šaubu, ka D. Karvera vēstule ir nosūtīta pēc vispusīgām pārrunām PEN kluba vadībā. Liekas, ir bijušas cerības uz A. Surkova raksta atsaukumu, vai noliegumā parādīšanos, ja šāds raksts būtu publicēts personīga prestiža uzturēšanai. Bet līdz šim tas nav noticis un Izvestijās nav arī parādījusies D. Karvera atbildes vēstule. Ir fakts, ka Izvestiju galvenais redaktors ir Chruščeva meitas vīrs, un šāda raksta parādīšanās nebūs varējusi notikt bez iepriekšējas sazināšanās. Tas liek domāt, ka pašreizējā Padomju Savienības valdības nostāja ir tāda, ka tā nevēlas nopietni domātu kultūras apmaiņu. Kāda vērtība nu ir visiem tiem līgumiem, kuŗi nesen tika parakstīti?

Pašreizējās pārmaiņas vislabāk raksturo Community of European Writers (COMES) ģenerālsekretāra seniora Vigorelli izteiciens par piedalīšanos šīnī rakstnieku organizācijā:

„Rakstnieks, kuŗš sevi ieskata par pretkomūnistiski noskaņotu, automatiski tiek ieskatīts par fašistu. Ir iespējams nebūt komūnistam, bet nav atļauts nostāties pret komūnismu."

COMES ir Eiropas rakstnieku organizācija, kuŗas galvenais mērķis ir ievadīt sadarbību un iepazīstināt Rietumu rakstniekus ar Pad. Savienības kollēgām un viņu ieturēto līniju.

(Nobeigums 8. lpp.)

FIDELA KASTRO ROŽAINĀ JAUNĪBA

Fidels Kastro nāk no ģimenes, kam bija nauda, bet nebija sabiedriskā stāvokļa. Taisni tāpēc viņā jau agri parādījās vēlēšanās par katru cenu kaut kur piederēt; un ne tikai piederēt, bet pat uzkundzēties par vadoni.

Fidela senči.

Viņa tēvs Andželo ieradās Kubā 1898. g. ar spāņu karaspēku, lai apspiestu kubiešu brīvības cīņas. Kad kaŗš bija zaudēts, viņš palika Kubā, strādādams dažādus gadījuma darbus, tomēr ar laiku kļuva neticami turīgs: mirstot 1956. g. Andželo mantība bijusi ½ miljona dolaru vērts. „United Fruit Co.", kuŗā viņš vienu laiku strādāja par apsargu, atlaida viņu aizdomu dēļ, ka viņš piedalījies lielā ļēlcukura zādzībā. 1917. g. viņš uzkalpojas par milicijas priekšnieku Orientes provincē, kur izmanto savu stāvokli, atņemdams īpašumus politiskiem pretiniekiem un tos piesavinādamies. Bez tam viņš mēdzis aizvien savus robežstabus pārcelt kaimiņu daļā, tāpēc nepārtraukti prāvojies. Šī iemesla dēļ arī nolemts, ka Fidelam jāstudē par advokātu, lai ģimenei aizstaupītos milzīgie aizstāvības izdevumi.

Andželo vispirms apprecējis kādu skolotāju; no tās viņam bija 2 bērni. Vēlāk viņš nodibināja intimus sakarus ar virtuveni Linu Ruz Gonzales, un viņiem bija 5 bērni, to starpā Fidels un Rauls. Pēc pirmās sievas nāves Andželo arī apprecēja Līnu, tomēr Fidelam visu mūžu bijis jāčūlē par to, ka dzimis ārlaulībā. Tādēļ arī viņu nekur Kubas labākā sabiedrībā negribēja pieņemt.

Andželo bijā rupjas dabas vīrs, kas savus nēģeru strādniekus valdījis ar pistoles palīdzību: kuŗš neturējies ierindā, tas nošauts. Viņš arī bijis Kubas naciķu kustības aktīvs atbalstītājs. Tā kā netaisnības un varmācības dēļ viņš ieguvis daudz ienaidnieku, tad dzīves pēdējos gados viņš bijis pastāvīgās bailēs par savu dzīvību; nekur nav gājis bez pistoles un gandrīz katru nakti gulējis citā vietā. Šī viņa īpašība vēlāk izpaudās arī Fidela dēlā. Draugi, kas ciemojušies Kastro mājā Fidela pusaudža gados, stāsta par Kastro ģimenes barbariskajām paražām: ģimenes lonekļi nepārtraukti kļūdojušies savā starpā. Kopīgas ēdienu reizes nekad neesot ietu-rētas: kam iegribējies ēst, tas iegājis virtuvē, nogriezis sev gabalu vērša gaļas un pats to uzcepis, un āt bijusi visa maltīte. Grāmatas mājā nav bijušas atrodamas. Kaut gan Andželo bijis naudas zinā devigs pret saviem bērniem, tie viņu nav ieredzējuši. Jau 13 g. vecumā, sāklausījies kādu komūnistu aģitātoru, Fidels sacej sava tēva strādniekos streiku. Viss beidzās tā, ka strādniekus bargi soda, bet Fidelu atsūta uz stingru jezuītu skolu ar internātu.

Fidela skolas gadi.

Skolā Fidelam neklājas pārāk labi, jo viņš visiem spēkiem cenšas kļūt par puiku barvedi, bet tie viņu saukā par bastardu un nepieņem savā vidū. Vienreiz sastrīdējies ar skolotāju par nepietiekamu atzīmi, viņš atgriezies skolā pēc stundām ar pistoli, bet skolotājs to bija dzeci bijis zināt un pamācis. Viņš bija viduvējs skolnieks un dažkārt tika uz priekšu, kukuļodams skolotājus, jeb izvēlēdamies tādus, kas ir komūnistu simpatizētāji; tie viņu laida cauri vieglāk. Viņš bija visai strīdīgs un lielīgs. 16 g. vecumā saderējis, ka ar lielu ātrumu, no kalna ieskrienotieg, ar divriteni iebrauks akmens stabā. Tā arī izdarījis, bet pēc tam gan gulējies bezsamaņā 4 dienas. Domā, ka šī smadzeņu satricinājuma iespaidā viņš ieguvis savu psichopataloģisko kaiti (lat. logorrhea) — kompulsīvu runāšanas tieksmi, kas beidzas ar nesakarigu vārdu straumēm. Šīs kaites dēļ draugi viņu dažu labu reizi pēc trīs līdz piecu stundu gaŗām runām dabūjuši ar varu novilkt prom no mikrofona. Bez tam viņš ir arī krītamās kaites upuris.

19 gadu vecumā viņš iestājas Havanas universitātē. Kaut gan tēvs viņu apgādā vairāk kā pietiekami, Fidels staigā apkārt nekārtīgi ģērbies un netīrs, tā ka studiju biedri viņu iesauc par „bola de churre" — netīru tauku bumbiņu. Tā kā demokratiskā ceļā viņam nav cerību izvirzīties, viņš izvēlas terroristu metodes, un jau pirmajā studiju gadā sašauj kādu vidusskolnieku vadoni Leonelu Gomezu. Tā kā viņam arī pēdējais piederēja pie kādas terroristu grupas, tad Fidels sāka bīties no atriebības. Lai glābtu pats savu ādu, viņš nodevis biedrus, kas bijuši viņa pusē, un pats pārsvērties pie pretiniekiem. Tādā kārtā viņš 1947. g. piebiedrojies revolūcionāru grupai, kas bija sapulcējušies Kubā no dažādām Dienvidamerikas zemēm, lai piedalītos apmācībās Domi-nikānu republikas invāzijai un Truhillo gāšanai. Bet Fidelu bija grūti disciplinēt, instruktori sūdzējušies, ka viņš ir neapdomīgs, arrogants un nepaklausīgs, tā nu viņš tika degradēts no rotas komandiera par kareivi. Bez tam, invāzijas spēkiem tuvojoties krastam, Fidels nobīstas, ņu attaisno, jo iecinieki atsakās ielec ūdenī un aizpeld krastā, izteikties aiz bailēm no terroris. kuŗa māsu Mirtu vēlāk apprec. tu grupas, pie kuŗas Fidels pie-„piesizdams pēdu". Vēlāk gan viņa biografi līko šo soli iztēlot der.

1948. g., lai izjauktu deviņo vi. sas Amerikas valstu konferenci Bogotā un pie viena izraisītu nemierus Kolumbijā, Fidels Kastro kopā ar Rafaelu del Pino ierodas Bogotā. Romulo Betancourt) no Venecuēlas kūrs (Betancourt) no Venecuēlas viņiem uzdevis noorganizēt tausieva šķiras no viņa pēc tam, tā iecienītā liberāļu vadoņa Dr. kad vairākas reizes ar radu un Jorges Eliziera Gaitāna noslep-draugu palīdzību izpestījusi Fi-kavošanu, pēc tam vainu uzve-delu no cietuma, kur tas nolot valdošajai prezidenta Ospi-kļūst par atkārtotiem un nevelnas Pereza konservātīvai partijai, smigiem mēģinājumiem gāzt tādējādi izraisot nemierus un Batistas valdību; tikko izkļu-gāžot valdību ar sakaitinātās vis no cietuma, viņš aizvien sāk tautas palīdzību. Saviem plā-visu no gala. Zināma loma lau-niem par slepkavu viņi izmanto kļūmei ar divu vēstuļu nejaušu kādu Juanu Roa Sierru, ko vē-apmaiņu nepareizās aploksnēs. lāk pūlis aiz nikņuma saplosa Viena vēstule bijusi domāta gabalos. Arī nemieros pēc tam Mirtei, otra — kādai Fidela abi rikojas ļoti plānveidīgi, to-sirsnīgai draudzenei. mēr Perezu viniem neizdodas Pēc draugu liecības, Kastro nogāzt, un sekojošā policijas iz-piebiedrojies komūnistiem jau meklēšanā abi kubieši atzīti par savā pirmajā studiju gadā, savu galvenajiem vainīgiem. Šodit nostāju izskaidrodams tā: „Ko-viņus neizdodas, jo tie jau sen mūnistiem vajaga kāda iespaidī- no Kolumbijas pazuduši.

Universitātē Fidels iedraudzē-ga vīra, kas pārstāvētu viņus jas ar Rafaelu Diazu Balartu, universitātē, bet man savukārt noder viņu atbalsts ārtākai tikšanai uz priekšu." Viņam gan nav bijis komūnistu partijas biedra kartes, bet viņš piederē-jis pie t. s. 3. Internacionāles, kur biedru kartes nekad neiz-sniedz.

Tā kā komūnistu partija tolaik Kubas salā nav bijusi neko po-pulāra, Fidelam, kopā ar citiem komūnistiem, uzdots iefiltrēties Kubas vadošajās politiskās par-tijās. Fidels it kā pieslējies Or-todoksajai partijai, kam tolaik bija vislielākās izredzes uzvarēt gaidāmajās vēlēšanās 1952. g. Šīs ceribas izjauca Batistas puča. Pēc varas pārņemšanas Batista atsauca vēlēšanas, atlaida kon-gresu un ierobežoja daudzas konstitucionālās tiesības. Tam drīz sekoja komūnistu vadoņu apcietināšana un diplomātisko attieksmju pārtraukšana ar Pa-domju Savienību. Pēdējā bija spiesta izvākt savu kominforma centru un plašo propagandas mašīnēriju un pārcelties uz Meksiku.

(Turpinājumā Fidela brālis Rauls).

Oskaru Dankeru

Lai vēsture spriež tiesu

ATMIŅAS PAR VĀCU OKUPĀCIJAS LAIKU LATVIJĀ

(26. turpinājums)

Pastaigāties mūs izlaida cietuma dārzā. Tur auga lieli, veci bumbieru koki. Dienas nāca un gāja, bija jau maija mēnesis. Un tad notika tas, ko jau sen biju gaidījis.

Kādā pēcpusdienā biju nolicies uz kādu stundiņu pagulēt. Pa miegam es manu, ka kāds mani lēnām purina pie pleca un saka, lai ceļoties augšā. Būšot jāiet uz mantu noliktavu paņemt koferi, jo mani atbrīvošot. Tas bija mūsu korpusa uzraugs. Samiegojies uzreiz nenojautu šo vārdu nopietnību. Aizgājām uz biroju. Tur man iznieidza atlaišanas dokumentu no iesodzījuma.

Neizsakāmi priecīgu prātu gāju pa koridoru uz izejas durvīm. Tur stāvēja sargs, kas kontrolēja visus, kas nāk iekšā vai iet ārā. Lasot manu atlaišanas dokumentu, viņš šaubīdamies uz mani paskatījās, paķēra telefonu un piezvanīja uz biroju. Dabūjis apstiprinošu atbildi, viņš mani izlaida cauri. Atvērās cietuma durvis, un es biju brīvībā, atkal brīvībā: neaprakstāma, vienreizēja sajūta!

Tas notika divdesmitā maijā tūkstoš deviņi simti četrdesmit septītajā gadā, pēc divdesmit diviem mēnešiem, pavaditiem nebrīvībā. Es apstājos divstāvu ēkā, kuŗa atradās ārpus cietuma mūŗa. Tur parasti uzturējās privātas personas, kas bija izsaukti tiesā kā lieciniekl. Advokāts P. uzaicināja mani strādāt viņa birojā un palīdzēt kārtot dokumentus, kas attiecās uz Latviju. Par šādu piedāvājumu biju ļoti iepriecināts, tas nozīmēja darbu, tas nozīmēja peļņu, tas nozīmēja palīdzību sievai, kuŗa pa šiem maniem prombūtnes gadiem nepārtraukti bija grūti strādājusi pie bavāriešu zemnieka.

Pirms es sāku darbu tanī birojā, man katrā ziņā vajadzēja aizbraukt pie savējiem, viņus redzēt, ar viņiem runāt, savus bērnus klēpī turēt pēc šiem gariem, gariem vientulības mēnešiem; es ilgojos pēc viņu pieskāriena, man vajadzēja viņu mazās rociņas atkal turēt manās rokās.

Devos uz staciju, lai no Nirnbergas brauktu uz Augsbavāriju, uz Haushamu, uz veco zemnieka māju uzkalnā, kur dzīvoja tie, kuŗi bija manas dzīves saturs.

Pa ceļam iegriezos Valkas nometnē. Tur satiku agronomu Vennera kungu. Es viņam parādīju svarīgos vācu slepenos dokumentus no Nirnbergas tribunāla, kas attiecas uz Latviju. Par svarīgākiem šnīs dokumentos es ieskatīju tos, kur bija runa par Latviešu leģionu, t. i. par leģionāru iesaukšanu. No šiem papīriem skaidri izrietēja, ka mūsu leģionāri nebūt nebija brīvprātīgie, kā vāciešl tos mēdza daudzināt, bet gan uz vācu rīkojumu un pavēles pamata mobilizētie. Šo vācu iesaukšanas pavēli es iedevu V. kungam un lūdzu viņu to uz rakstāmmašīnas pavairot un nosūtīt mūsu sūtņiem Vašingtonā, Londonā un Šveicē. Sūtnis Feldmanis Šveicē šo viņam piesūtīto dokumenta norakstu iesniedza IRO vadībai Galvenā Mītnē un pēc ilgāka laika panāca to, ka mūsu leģionārus neatzina vairs par brīvprātīgiem SS-viriem, bet gan kā ar vācu varu mobilizētos.

Šim atzinumam bija tālejošas sekas: tas nozīmēja, ka arī tie leģionāri, kuŗiem līdz tam laikam neatļāva emigrēt uz ASV, ceļš uz turieni bija atvērts. Daudziem bijušiem leģionāriem, kuŗi jau bija atmetuši cerības tikt uz Amerikas kontinentu, tika izsniegtas vīzas. Viņi devās pāri lielajiem ūdeņiem un šinī jaunajā un brīvajā zemē sāka likt pamatu jaunai dzīvei.

Kad sūtnis Feldmanis man ar rakstu izteica paldies par viņam piesūtīto dokumentu, mani ilgu laiku nodarbināja savāda doma. Vai Dievs tamdēļ man bija nolicis šo sākumā neizprotamo ceļu cauri astoņām nometnēm, lai noklūtu gala mērķī Nirnbergā un tiktu pie dokumenta, kas tik daudziem pavēra durvis uz jaunu nākotni? — Ja tas tiešām tā, tad šos divus gadus internēto nometnēs vairs neieskatu par tukšiem un liekiem savā dzīvē.

Haushamas stacijā vajadzēja iziet cauri uzgaidāmai telpai, lai izkļūtu uz ielas. Redzu, ka arī mana sieva nejauši ienāk šai telpā ar vēstuli rokā, lai to iemestu pastkastītē. Mani ieraugot, viņai somiņa izkrita no rokām, viņa sagrīļojās un būtu pakritusi uz grīdas, ja es nebūtu piesteidzies un viņu satvēris savās rokās. Bija jāpasēž ilgāks laiks uz soliņa, iekāms uzsākām kopīgi ceļu uz zemnieku māju. Bērni pa tiem diviem gadiem bija krietni paaugušies. Pēc nedēļas jurista P. telegramma mani sauca darbā uz Nirnbergu.

Metot skatu atpakaļ uz pārdzīvoto, uzpeld jautājums: kāda iemesla dēļ, kādam nolūkam un uz kāda pamata notika tās pārsūtīšanas no vienas internēšanas vietas uz otru? Visās šais vietās taču neviens nemēģināja noskaidrot, vai izmeklēt manu lietu. Ulmā biju nosūtīts pat divas reizes. Dachavā pavadīju gandrīz vienu gadu.

Tikai Nirnbergā mana lieta noskaidrojās, kad izmeklēšanas tiesnesis, jurists A. P. ķērās pie tās. Rezultātā taisīja lēmumu par manu atbrīvošanu no internēšanas. Beigu beigās — divu atbildīgu vīru izdotās apliecības darīja galu netaisnībai un ciešanām. Es atzistu šos abus dokumentus par pietiekami svarīgiem, lai tos pievienotu oriģinālā.

OFFICE OF CHIEF OF COUNSEL FOR WAR CRIMES
APO 696 A

November 7, 1947

Subject: Release of Internee Dankers, Oskar
To : Civilian Internment Enclosure
29 Dachau
APO 407 U. S. Army
Attn: MID Officer

1. Subject internee has been released and cleared finally by this office.
2. There is no objection against the issuance of a certificate of discharge.

(signature)
Telford Taylor
Brig. Gen., U.S.A.
Chief counsel - for War Crimes

OFFICE OF CHIEF OF COUNSEL FOR WAR CRIMES
APO 696 A

Nuruberg, Germany
Telephone 61373

Public Safety Officer, July 26, 1948
Munich.
APO 407
U S Army.
Re: Oskars Dankers
Gentlemen:
Subject is a former Latvian General who headed the indigenous Administration in Latvia under the German occupation of that country.

He was called here as a witness in the Wilhelmstrasse Trial. Not only has he been most cooperative but his statements have in every respect coincided in points of truth with the many available files of the Eastern Ministry which are in our possession. Subject held his office under rather extenuating circumstances and was on certain occasions as our evidence reveals coerced into making proclamations in the name of the indigenous administration which originated with the German Government. A. fairly accurate check of our own material on him reveals nothing criminal in his activities nor do we have any reason to believe any incriminating evidence exists.

It is fairly safe to assume that subject does not constitute a security threat and therefore I would suggest that some means be made available to him of earning a livelihood since he is aged and does not have independent means or a DP status.

I may add that before the Russians and later the Nazis invaded Latvia subject held the same position of esteem in Latvia as Marshal Mannerheim did in Finland.

Yours very truly,
(signature)
Arthur L. Petersen
War Crimes Attorney

Divdesmit divi mēneši internēšanā ar smagiem pārdzīvojumiem un ārkārtīgu nervu saspringtnāšanu nepagāja man gaŗām nemanot — tie dziļi bija iedragājuši manus nervus. Sevišķi acu nervi bija stipri cietuši. Lēnām, nemanot, redzes lauks sāka sašaurināties un beigu beigās skats līdzinājās tam, it kā uz pasauli skatītos caur bises stobru. Ar laiku pilnīgi zuda acu gaisma. Kontroles ārsts pie sociālās tiesas Augsburgā, Vācijā, konstatēja simts procentīgu darba spēju zaudēšanu.

Laikam, pats Likteņa Lēmējs bija izraudzījis mani par sava darba rīku, lai es caur smagiem pārdzīvojumiem, pa iepriekš neizprastiem, sarežģītiem ceļiem tiktu pie vācu slepeniem dokumentiem, no kuŗiem mūsu tautieši var skaidri saredzēt Hitlera varas vīru rīcību okupētajā Latvijā.

Lai vēsture spriež tiesu par manu stāju un darbu šajos latviešu tautas grūtāko pārbaudījumu gados.

Prof. Leonards Latkovskis

PASAULE BALSTĀS UZ

Šis ir viens no Pitagora (580— tirumā (divi vīrpas t 500 pr. Kr.) apgalvojumiem. So salma). Ja jauna mei Pitagora teicienu tieši tulkojot, gada naktī ar abām r iznāktu: „Pasaule ir skaitlis". Ar ķeŗ zedņus un tos sas vārdu pasaule viņš ir domājis nāk pāŗa skaitlis, tas n visu universu (kosmos) un ar zas jaunajā gadā. Ne vārdu skaitlis (arithmos) ir apzi- pirmoreiz pavasarī red mējis visu lietu skaitliskās attie- stāŗķus nozīmē ģimen cības. Tāpēc pēc Pitagora do- nāšanu. Atrast ābolipu mām viss pasaulē notiek pēc rām lapiņām nozīmē l stingri skaitliskām attiecībām ābolipa nosaukums st Kad ASV 1962. gadā izšāva ra- ar skaitli: latīniski ķeti pasaules izplatījumā ar vir (augs ar trim lapiņā zienu uz vienu no planētām un franču trēfle un spāni kad novēroja, ka raķete bija no- Divi jēŗiņi nitai pava virzījusies no paredzētā ceļa, tad me saimniecībā. Latv sastādīja matēmatisku formulu ārstniecības augs, ko un nosūtīja raķetei, kas to atkal vīru spēks. Latvies uzveda uz pareizā ceļa, tad pār- vārds; dalīts prieks domājot šo notikumu, man atmi- prieks, un dalītas bē ņā nāca augsā minētais Pitago- bēdas. Tā ir psicholo ra apgalvojums, un kopš tā laika matika: viens var t arvien vairāk nostiprinājas do- lai priecātos, ir vajad ma, ka tiešām lietu attiecības rība; kad prieku vi balstās uz skaitliskiem pamatiem jas otra krūtīs, tas Illustrācijai ņemsim dažus pie- rāks, un kad skumj mērus no dzīves. balsojas drauga sir

Ir pazīstams tā sauktais grieķu profils - grieķu seja kā skaistuma ideāls. Tā pamatā ir tīri skaitliska attiecība: vertikāli ņemot, cilvēka seja no matu līnijas uz pieres līdz zoda beigām tiek atzīta kā viena vienība, kur vienu trešo daļu aizņem piere, otru trešo daļu aizņem deguns un trešo trešu daļu — attālums no deguna pamata līdz zoda beigām. Tas bija grieķu skaistuma ideāls. Ja šī attiecība bija citāda, tad seju atzina par nepropor-cionālu resp. nedailu.

Ritms ir mākslas darbu pamatā, un pēc būtības ritms nav nekas cits kā skaitliskas attiecības (vienādu iespaidu periodisks atkārtojums). Dzeja bez ritma nav dzeja, citiem vārdiem, nav dzejas bez ritma. Gramatiskas formas ir skaitliski noteiktas un pakļautas skaitliskai precizitātei, piem., mēs sakām: „Mēs esam" un nevis „Mes esat". Nav taisnība, ka gramatikā ir izņēmumi. Nav neviena izņēmuma. Tas, ko sauc par izņēmumiem, ir atsevišķi likumi par sevi. Izņēmumi rodas tikai tiem, kas vienā logātā vai pārauga grib ierindot to, kas tur nepieder. Valodas daiļskanība balstās uz skaņu skaitliskām attiecībām. Vārda nozīme un svars tas aizņem

Bet paņemsim citus piemērus ārpus valodas.

Cilvēka laime ir izteicama ar skaitli. Ir laime atrast jumi

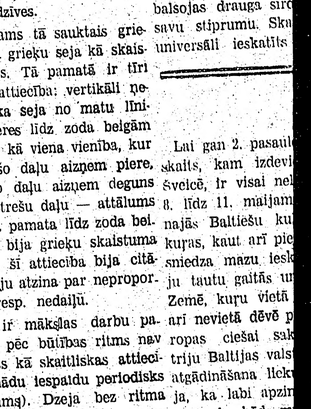

(54. turpinājums)

Tāpat daudz netiepās arī Tailoru māte.

— Dod tik šurp. Vēders nav grāmata; k šodien nesastampās!

Grūtības Marijai radās ar Frediņu.

— Es to suslu nedzeršu. Man māga n viņš paziņoja isi un strupi.

— Tu dzersi. Un māga tev ir pašesusi d kas markas. Šī te- nomierina.

— Mani uztrauc. Man ir citādi nervi jēlums. Alcerīts.

— Alcerīts tev no alus. Nepumpē to iek kāda jēluma nebūs. Se, nerunā pretī. Tu zin neciešu.

To Frediņš zināja un tieši tāpēc nekad ar pirmo reizi. Tas tā bija ierasts un abiem nepieciešams. Lai dzīve neklūtu pārāk viegla.

— Un tu zini, ka es sevi nelauju kon Frediņš dižojās. Nākamā znota un Ronalda

Prof. Leonards Latkovskis

PASAULE BALSTĀS UZ SKAITĻIEM

Šis ir viens no Pitagora (580—500 pr. Kr.) apgalvojumiem. Šo Pitagora teicienu tieši tulkojot, tas izskan: „Pasaule ir skaitlis". Ar vārdu pasaule viņš ir domājis visu universu (kosmos) un ar vārdu skaitlis (arithmos) ir apzīmējis visu lietu skaitliskās attiecības. Tāpēc pēc Pitagora domām viss pasaulē notiek pēc stingri skaitliskām attiecībām. Kad ASV 1962. gadā izšāva raķeti pasaules izplatījumā ar virzienu uz vienu no planētām un kad novēroja, ka raķete bija novirzījusies no paredzētā ceļa, tad sastādīja matēmatisku formulu un nosūtīja raķetei, kas to atkal uzveda uz pareizā ceļa, tad pārdomājot šo notikumu, man atmiņā nāca augsā minētais Pitagora apgalvojums, un kopš tā laika arvien vairāk nostiprinājas doma, ka tiešām lietu attiecības balstās uz skaitliskiem pamatiem Illustrācijai ņemsim dažus piemērus no dzīves.

Ir pazīstams tā sauktais grieķu profils - grieķu seja kā skaistuma ideāls. Tā pamatā ir tīri skaitliska attiecība: vertikāli ņemot, cilvēka seja no matu līnijas uz pieres līdz zoda beigām tiek atzīta kā viena vienība, kur vienu trešo daļu aizņem piere, otru trešo daļu aizņem deguns un trešo trešu daļu — attālums no deguna pamata līdz zoda beigām. Tas bija grieķu skaistuma ideāls. Ja šī attiecība bija citāda, tad seju atzina par neproporcionālu resp. nedailu.

Ritms ir mākslas darbu pamatā, un pēc būtības ritms nav nekas cits kā skaitliskas attiecības (vienādu iespaidu periodisks atkārtojums). Dzeja bez ritma nav dzeja, citiem vārdiem, nav dzejas bez ritma. Gramatiskas formas ir skaitliski noteiktas un pakļautas skaitliskai precizitātei, piem., mēs sakām: „Mēs esam" un nevis „Mes asat". Nav taisnība, ka gramatikā ir izņēmumi. Nav neviena izņēmuma. Tas, ko sauc par izņēmumiem, ir atsevišķi likumi par sevi. Izņēmumi rodas tikai tiem, kas vienā logātā vai pārauga grib ierindot to, kas tur nepieder. Valodas daiļskanība balstās uz skaņu skaitliskām attiecībām. Vārda nozīme un svars teikumā atkarīgs no vietas, ko tas aizņem

Bet paņemsim citus piemērus ārpus valodas.

Cilvēka laime ir izteicama ar skaitli. Ir laime atrast jumi tīrumā (divi vārpas uz viena salma). Ja jauna meita Jaungada naktī ar abām rokām sajūk ķer zeķņus un tos saskaitot izvārdu pasaule viņš ir domājis nāk pāra skaitlis, tas nozīmē kā visu universu (kosmos) un ar zas jaunajā gadā. Neprecētam vārdu skaitlis (arithmos) ir apzi- pirmoreiz pavasarī redzēt divus mējis visu lietu skaitliskās attie- stārķus nozīmē ģimenes nodibi cības. Tāpēc pēc Pitagora do- nāšanu. Atrast āboliņu ar četmām viss pasaulē notiek pēc rām lapiņām nozīmē laimi. Pats stingri skaitliskām attiecībām āboliņa nosaukums stāv sakarā Kad ASV 1962. gadā izšāva ra- ar skaitli: latīniski Trifolium ķeti pasaules izplatījumā ar vir- (augs ar trim lapiņām), no kā zienu uz vienu no planētām un franču trèfle un spāniešu trébol. kad novēroja, ka raķete bija no- Divi jēriņi aitai pavasarī ir lavirzījusies no paredzētā ceļa, tad me saimniecībā. Latviešiem n sastādīja matēmatisku formulu ārstniecības augs, ko sauc deviņun nosūtīja raķetei, kas to atkal vīru spēks. Latviešu sakāmuzveda uz pareizā ceļa, tad pār- vārds: dalīts prieks ir divkāršs domājot šo notikumu, man atmi- prieks, un dalītas bēdas ir pusņā nāca augsā minētais Pitago- bēdas. Tā ir psiholoģiska matēra apgalvojums, un kopš tā laika matika: viens var tikai skumt; arvien vairāk nostiprinājas do- lai priecātos, ir vajadzīga sabiedma, ka tiešām lietu attiecības rība; kad prieka vilnis atbalsobalstās uz skaitliskiem pamatiem jas otra krūtīs, tas kļūst stipIllustrācijai ņemsim dažus pie- rāks, un kad skumju nopūtas atmērus no dzīves. balsojas drauga sirdī, tās zaudē

Ir pazīstams tā sauktais grie- savu stiprumu. Skaitlis četri ir ķu profils - grieķu seja kā skais- universāli ieskatīts par laimes tuma ideāls. Tā pamatā ir tīri skaitliska attiecība: vertikāli ņemot, cilvēka seja no matu līnijas uz pieres līdz zoda beigām tiek atzīta kā viena vienība, kur vienu trešo daļu aizņem piere, otru trešo daļu aizņem deguns un trešo trešu daļu — attālums no deguna pamata līdz zoda beigām. Tas bija grieķu skaistuma ideāls. Ja šī attiecība bija citāda, tad seju atzina par neproporcionālu resp. nedailu.

Ritms ir mākslas darbu pamatā, un pēc būtības ritms nav nekas cits kā skaitliskas attiecības (vienādu iespaidu periodisks atkārtojums). Dzeja bez ritma nav dzeja, citiem vārdiem, nav dzejas bez ritma. Gramatiskas formas ir skaitliski noteiktas un pakļautas skaitliskai precizitātei, piem., mēs sakām: „Mēs esam" un nevis „Mes asat". Nav taisnība, ka gramatikā ir izņēmumi. Nav neviena izņēmuma. Tas, ko sauc par izņēmumiem, ir atsevišķi likumi par sevi. Izņēmumi rodas tikai tiem, kas vienā logātā vai pārauga grib ierindot to, kas tur nepieder. Valodas daiļskanība balstās uz skaņu skaitliskām attiecībām. Vārda nozīme un svars teikumā atkarīgs no vietas, ko tas aizņem

Bet paņemsim citus piemērus ārpus valodas.

Cilvēka laime ir izteicama ar skaitli. Ir laime atrast jumi (augs ar trim lapiņām), no kā

Arnolds Apse

VĒSTULES NO IZDZĪTO SALAS

Atmoda

— Sirds, tās bija tavas alkas! —
Naktī dzirdu vēja šalkas,
dzirdu — lietus līst.
Veras durvis, veras sētas,
kā lai nebeidz sūrstēt rētas,
kā lai nesadzīst?

Jo pat asniem saules vara:
tie, kas alka pavasara,
pārcietuši dīgu.
Gaidu logā saules seju,
rakstu nākoni kā dzeju,
Dievam pateicīgs.

Atzīšanās

Nevaru valdzināt sievas:
nievains un stūrains man vaigs.
Pasmejos, klausoties nievas,
godināts nekļūstu maigs.

Niciniet — pasaules malā
iekšgries vējsirža stāds! —
Sakiet, vai Izdzīto salā
nesmējies iztura kāds?

Prātojiet: — Sirmumu, rievas
vajag ar cienību nest. —
Dzirdiet: kad smaržot sāk ievas,
nekaunos kūleņus miest!

BALTIEŠU KULTŪRAS DIENAS ŠVEICĒ

Lai gan 2. pasaules kara bēgļu skaits, kam izdevies patverties Šveicē, ir visai neliels, laikā no 8. līdz 11. maijam Cīrichē risinājās Baltiešu kultūras dienas, kuras, kaut arī piejicīgā apjomā, sniedza mazu ieskatu mūsu triju tautu gaitās un sasniegumos Zemē, kuru vietā un dažā ziņā arī nevietā dēvē par pasaugu Eiropas ciešai sakļaušanai, visu triju Baltijas valstu kopīga sevis atgādināšana lieku reizi parādīja, ka labi apzināmies sadarbības ceļu, kāds mums ejams. Sarīkojuma idejas iedzīvināšanā un visa nepieciešamā izkārtošanā vislielākie nopelni un pateicība pienākas lietuvju pārstāvim Dr. A. Gerutim, kurš ar slavējamu objektīvitāti centās līdzsvarot visu triju tautu kultūrālās rosmes izpausmes. Starp Baltijas valstu bēgļiem Šveicē lietuvju grupa kā kvantitātīvi, tā kvalitātīvi ir pirmā vietā, mums, latviešiem, diemžēl, jāapmierinās ar pēdējo.

Kultūras dienas ievadīja izstādes atklāšana, kurā ar saviem darbiem piedalījās Juris Soikans, Juze Katiliute - Stanuliene un Vitauts Kažulis, kā arī neno- gurstošais Otto Bongs un Dr. P. Reklaitis ar Baltijas ģeografisko karti kartēm un pilsētu attēliem no pieci gadu simteņiem. Kā izcilus uzmanības parādīšanu var atzīmēt Cīriches pilsētas prezidenta Dr. E. Landolta klātieni, kurš teica mazu uzrunu un iegādājās arī pa vienam Soikana un Kažuļa darbam. Tas ieradās arī nākošā dienā uz mūzikālo svetbrīdi, lai atkal ņemtu vārdu, aizrādīdams, ka neba tam trūkstot šādu iespēju un pienākumu, bet viņš vēlējies pasvītrot Cīriches iestāžu un iedzīvotāju simpatijas pret baltiešiem. Starp augstajiem viesiem minams arī Lietuvas diplomātijas šefs ministrs Lozoraitis, kas bija mērojis tālo ceļu no Romas. Tāpat klāt bija Baltiešu biedrības Vācijā pārstāvis, kas arī sekmējusi Kultūras dienu labu izdošanos.

Par Igaunijas likteņa atspoguļojumu Marijas Underes dzejā brīvā un dziļi iespaidīgā priekšnesumā stāstīja Dr. O. Fleiga, pēc tautības igauniete. Blakus dzejoļu tulkojumiem vācu valodā klausītāji varēja arī pārliecināties, cik daili tās skan oriģinālā.

Priekšlasījumi bija sadalīti pa vairākām dienām un rakstnieks Dr. Edzard Schapers savukārt runāja par Baltijas zemēm Eiropas garīgā spektrā. Tas norādīja, ka Eiropa šodien stipri iebiedēta un maz tai pilsoniskas drosmes; ne visur mūsu karogi var brīvi atraisīties. Mums no jauna jānovērtē pagātnes notikumi, godīgi jāizsver gan vainās, gan nopelni, jacenšas pēc savstarpējas tolerances. Mūsu zemes arvien bijušas piecu Baltijas jūras valstu stridus ābols, bet to iedzīvotāji nav tikuši asimilēti un cauri visām grūtībām saglabājuši savu tautību.

Prof. J. Erēts no Bazeles, kas divdesmit gadus bijis mācības spēks Kauņas universitātē, bija izvēlējies tematu par šveiciešu un baltiešu kultūrālām attiecībām, gan senatnē, sākot ar katoļu baznīcas koncīliem Konstancē 15. g. s., gan nesenos laikos. Viņš nelietoja izteicienus par mūsu valstu bojā eju, par patstāvības zaudēšanu, par neatkarības saulrietu, kā to, diemžēl, bieži labām, gan senatnē, sākot ar katoļu baznīcas koncīliem Konstancē 15. g. s., gan nesenos laikos. Viņš su ne visai bagāto lugu krājumu, veiktais darbs ir vērtīgs piensums latviešu skatuvēm. Šī ir jau otra luga, jo pirms dažiem gadiem, rakstnieka un režisora sarakstes rezultātā radās skatuves variants romānam Tikai mīlestība. Godinot agri aplukusušo rakstnieku, abas raksturā tik dažādās lugas gaida mūsu teātru un drāmatisko kopu pieprasījumus — ugunskristības rampas.

2931 Portland Ave., Minneapolis, Minn. 55407 USA.

Vientuļš virs Vogēzu kalnos

DZEJNIEKAM UN KARAVĪRAM ARNOLDAM APSEM 50 GADU

Vogēzos, Klosterkalnā, ciemā, kas ir vismazākais visā Francijā, jo tur dzīvo tikai trīs franču ģimenes, nu jau ilgus gadus savu trimdas apmetni atradis vientuļš latviešu vīrs — dzejnieks Arnolds Apse. Tā kā Francijā latviešu ir maz, tad svešuma noslēgtībā viņš ir kļuvis par vientuļnieku vārda tiešā nozīmē. Taču dzejniekiem ir laime sasaukties pāri tālumiem ar savu dzeju. Arnolds Apse pēc vairāku gadu pilnīgas klusēšanas pasācis atkal publicēties dažos laikrakstos un līdz ar to pieteicis savu esmi. Par to var tikai priecāties.

Arnolds Apse ir kara laiku bērns, dzimis 1914. g. 28. maijā Iecavā, tātad tikko kļūst piecdesmitgadnieks. No bērna autiņiem viņš izkūņojies piefrontes un tieši frontes joslā. Māte uz Krieviju, pat uz Vidzemi negribējusi bēgt un klīdusi pa kara plosīto Zemgali un Kurzemi, dažreiz dzīvojusi tieši starp vācu un krievu fronti. Pats Apse domā, ka šie bērnībā uzņemtie iespaidi ietekmējuši visu viņa dzīvi, iepotējuši gara nemieru, ko nav varējusi apklusināt rāmā Lielupe, pie kuras jau brīvās Latvijas laikā tēva mājās uzaudzis.

Ka tas tā, pierāda tālākie gadi. Apse pameta klasisko ģimnaziju Jelgavā, kad tēvs gribēja paturēt mājās par saimnieku, un devās uz Rīgu. Tur strādādams, pabeidza ģimnaziju un iestājās universitātē juridiskajā fakultātē. Darbs studiju laikā un arī literārās dziņas, kuŗas bija guvis no intelligentās mātes, studēšanu gausināja. Ģimnazijas gados no dzejnieka Virzas un Elzas Stērstes gūtie padomi un pamudinājumi visu uzrakstīto vērtēt un pārvērtēt, kaut pirmos dzejoļus iespieda Bauskas Vēstnesis jau 1931. g. un Zemgales Balss ģimnazijas laikā, nostiprināja paškritiku, tā ka no publicēšanās viņš ilgu laiku atturējās. Tikai ielo pārmaiņu priekšvakarā Apse nodeva iespiešanai dzejoļu krājumu Dieva zeme un romānu par kādu Zemgales dzimtu. Dzejoļu krājums iznāca dažas dienas pirms krievu komūnistu iebrukuma, bet romāna manuskripts pazuda.

Mazotnē dzirdētie kara dārdi Arnoldam Apsem bija pavadoņi tālākajos gados. Kaut viņš Hitlera uzvarai neticēja, tomēr cīnas virpuli un frontē nokļuva jau pirms latviešu leģiona dibināšanas. Pirmo reizi viņu ievainoja pie Veļikajas. Vairākus mēnešus ārstējies Saulos, viņš iekļuva Jelgavas aizstāvju pulkā un pats savām acīm redzēja, kā aizgāja bojā pilsēta, kur bija skolā gājis un audis jaunekļa sapņus. Pēc otrreizējas ievainošanas Apsi ar ievainoto transportu no Rīgas aizsūtīja uz Vāciju, kur viņš ārstējās vairākās slimnīcās. Tieši gadu mijā viņu aizsūtīja uz Tornu uz latviešu būvrotām. No Tornas viņu komandēja uz kādiem kursiem Sudetijā. No kursiem atgriezdamies, viņš pieredzēja, ka angļu bumbvežu uzbrukumos aizgāja bojā skaistā Saksijas galvaspilsēta Drezdene. Tornas grāvraču pulka lielās atkāpšanās laikā Apse atkal nokļuva frontē, bet ievainojuma rētas piespieda doties uz slimnīcu Lībekā un no turienes uz kādu Hamburgas slimnīcu. Beigās Apsi pārvietoja uz Dāniju novietoto veselības rotu, kur pienāca kara beigas.

Kā visiem karavīriem, arī Apsem secen nepagāja smagās gūstā dienas, vispirms Putlosā, tad Zēdelghēmā, Beļģijā. Zēdelghēmā Apse nodevās citīgai rakstīšanai, kopā ar citiem rediģēja un izdeva dienas laikrakstu Rīta ziņas un žurnālu Ceļa malā, kas deva visiem gūstekņiem lielu morālu stiprinājumu. Pēc gūsta Apse kādu laiku dzīvoja Orbekas nometnē, tad Osnabrikā un vēlāk leģendārā Minchhauzena dzimtenē Bodenverderā. Tajā laikā viņš rakstīja vairākos trimdas laikrakstos uh bieži piedalījās rakstnieku vakaros

Bet izceļošanas vilnis skāra arī viņu. Apse devās uz tuvo Franciju par ogļraci. Sākumā darbs bija pārcilvēciski grūts, tāpēc pārtrūka saskare ar pasauli un latviešu laikrakstiem. Tikai pēc dažiem gadiem viņš atkal nokļuva par laikraksta LATVIJA Vācijā un Kanadas laikraksta Latvija Amerikā līdzstrādnieku. Taču darbs pazemē noplicināja spēkus tiktālu, ka vajadzēja doties uz sanatoriju. Divi sanatorijā pavadītie gadi jubilāram bija ražīgi, viņš daudz publicējās laikrakstā Latvija Amerikā, viņa dzejoļu ciklu Sancta Mater Dr. H. Tichovskis uzņēma antoloģijā Ave Maria, krājās arī nepublicēto darbu manuskripti.

No sanatorijas Apse iznāca pilnīgi izveselojies, bet ogļrača darbam nederīgs.

Nodrošināts ar nelielu pensiju, viņš apmetās Vogēzu kalnos Klosterkalna ciemā, ko notēlojis sava jaunākajā romānā Klosterkalna leģenda. Vairākus romāna fragmentus nesen iespieda laikrakstā Latvija. Vācijā. Romāns drīz iznāks grāmatā. Jācer, ka šis romāns nepiedzivos to pašu likteni, ko iepriekšējais par leģionāriem Ceļš uz Golgātu, ko pirms kādiem 10 gadiem kāds Zviedrijas apgāds jau izsludināja izdodamo grāmatu sarakstā, autors paņēma pārstrādāšanai un beidzot atzina par nepublicējamu, kaut romāna atsevišķi fragmenti parādījās laikrakstos.

Klosterkalnā dzīvodams, Apse uzsācis studēt savdabīgo zināmi parapsicholoģiju un taisās reiz studijas beigt. Viņš sakārtojis divu dzejoļu krājumus un cer tiem drīzumā atrast izdevēju.

Ojars Ailis

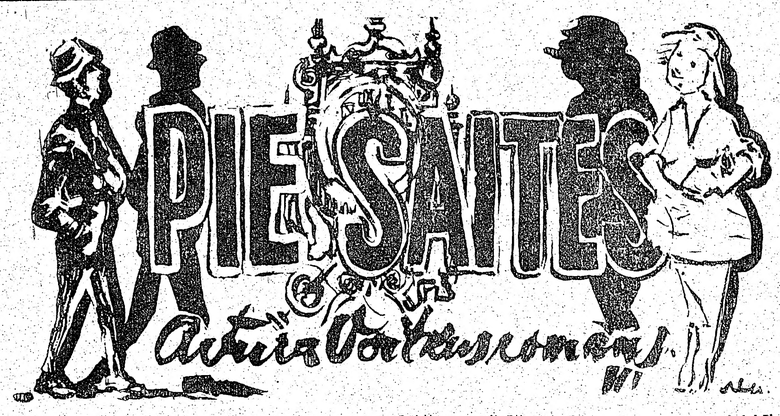

(54. turpinājums)

Tāpat daudz netiepās arī Tailoru māte.

— Dod tik šurp. Vēders nav grāmata; ko visu tur šodien nesastampās!

Grūtības Marijai radās ar Frediņu.

— Es to suslu nedzeršu. Man māga nepanes, — viņš paziņoja īsi un strupi.

— Tu dzersi. Un māga tev ir panesusi daudz cietākas markas. Šī te nomierina.

— Mani uztrauc. Man ir citādi nervi un māgas jēlums. Alcerīts.

— Alcerīts tev no alus. Nepumpē to iekšās, tad nekāda jēluma nebūs. Še, nerunā pretī. Tu zini, ka es to neciešu.

To Frediņš zināja un tieši tāpēc nekad nepadevās ar pirmo reizi. Tas tā bija ierasts un abiem zināms un nepieciešams. Lai dzīve neklūtu pārāk vienmuļa.

— Un tu zini, ka es sevi nelauju komandierēt, — Frediņš dižojās. Nākamā znota un Ronalda tuvums viņā bija pamodinājis trimdas varoņgaru. — Dod labāk Edgaram. Vai Ronaldam.

— Tie arī dabūs. Šitais ir tev, — Marija vēl valdījās, — te, dzer.

— Nedzeršu ar' neko!

— Dzersi gan! Un mudīgi vien, jo man nav laika.

— Nedzeršu.

— Dzeršu!

— Ej tu pa gaisu. Kāda nav — seržants!

Tas Frediņam noslīdēja no mēles bez kārtīgas apdomāšanas, un to viņam nevajadzēja teikt. Protams, Edgara un Ronalda klātienē viņš jutās drošāks kā parasti bet tomēr. Vai nav dzirdēts, ka pat ieslodzīts lauva kādreiz izlaužas no krātiņa?

Marija pienāca tuvāk.

— Ak seržants gan? — Viņa pārprasīja — klusināti lēni un katru zilbi atdalot. — Ak seržants gan, ko?

Ilgi un nopietni upuri, paskatījusies, viņa pēkšņā kustībā tam piegrūda baldriāna glāzi pie mutes.

— Še! Un uz to pēdu!!

Frediņš saplaka. Klusu, bez vārda viņš paņēma glāzi, noviebās, pagriezās sāņus un izdzēra.

Šim rītam mājā bija nodibināta kārtība.

Baznīcā tāpēc arī nekādu lielu starpgadījumu nebija. Pat Frediņš savu uzdevumu veica ciešami, kaut arī iepriekšējā dienā visa baznīcas gaŗuma kopā ar Lilitu nostaigājis nebija. Stalti paceltu galvu viņš spēra soli uz mīkstās grīdsegas, klusībā priecādamies, ka draugi un paziņas tagad redz viņa veiklību un izdarīgumu.

Iekšēju neskaidrību Frediņš pārdzīvoja, kad Lilitu bija pievedis pie altāŗa. Ko lai viņš tagad dara? Nodot meitu Edgara ziņā, bet pašam doties solā pie Marijas? Kā pa sapņiem viņš atcerējās kādā filmā redzējis, ka laulību laikā mācītājs noprasa, kas līgavu nodod laulībai, un ka pievedējs tēvs tad atzīstas: es, — bet pats, slepus asaru norausot, nostājas pie paša laulenes sāniem un mierinot paspiež tās sastrādātos pirkstus, sak' meita tagad beigta, bet vēl jau es tev palieku...

Bet lai kā Frediņš tagad lauzīja galvu, viena viņš nevarēja ne atcerēties, ne izdomāt: vai Lilitas roka jau tagad jālaiž vaļā, jeb jāgaida, kad mācītājs jautās likteņīgo jautājumu? Atlaidīs tagad, Lilita tūlīt pakersies zem Edgara rokas un nebūs jēgas ne mācītāja jautājumā, ne Frediņa atbildē. Bez tam — kā lai viņš tāpat tukšām rokām stāv? Likās — pareizāki bija gaidīt. Galu galā Lilita bija viņa meita, un šī bija pēdējā reize, kad tā tik mīļi stāvēja, tēva elkoni ietvērusies. Kaut kur atmiņā pazībēja mirklis, kad viņš Lilītu veda pirmo reizi uz skolu. Mazie pirkstiņi cieti tvērās pie viņa rokas, un viņā bija ir tēva lepnums par lielo meitu, ir žēlums, ka laiks aizskrējis tik neatturami ātri. Cik ilgi, kad Marija tam atklāja, ka tas drīzi būs tēva godā? Cik ilgi, kad tas slimnīcā pirmo reizi ieraudzīja bezgala neglītu, sarkansejainu zīdaini un prieka un laimes saviļņojumā sirdī Marijai piedeva visas pēdējo deviņu mēnešu laikā nodarītās pārestības? Cik ilgi — —

— Kas nodod šo sievieti laulībā? — kāda tāla, sveša balss Frediņu atsauca īstenībā.

— Es! — Frediņš atsaucās, un sirdī kaut kas pārtrūka.

Tad viņš juta, ka Lilitas roka no viņa elkoņa lēni, bet noteikti atraisās, un ka meita pasper soli pa labi. Pa labi stāvēja Edgars.

Frediņš palika viens.

Viņš nedroši atskatījās. Tur pirmajā solā melnā, vizuļojošā tērpā stāvēja Marija saraudātām acīm un nepacietīgi viņam māja ar roku.

☆

Atceļā no Toronto uz Montreālu Tailoru māte bija neruniga. Pie Kingstonas Ronalds nenocietās:

Tev kāda vaina?

Māte, likās, to vien bija gaidījusi.

— Vaina ... — Viņa nopūtās. — Vainu man daudz, bet lielākā tā, ka pašreiz grēkoju.

— Grēko? — Ronalds atrāva acis no lielceļa un paskatījās mātē. — Pašreiz?

— Es skaužu Edgaram viņa sievu. Un otram skaust ir grēks.

Ronalds sažņaudza stūres ratu stingrāk.

— Ko tu, mamm' runā! Citi atkal skaudīs mani un tevi.

— Tevi, Ronit, neviens neskaudīs. Par tevi smiesies. Lilitu tev visi būtu novēlējuši. Pārslas dēļ skaustu. Bet Elīnas dēļ par tevi žirgāsies, tad nu Tailoru Ronis dabūjis pērli!

— Elīna ir kārtīgs un strādīgs cilvēks. Un viņas māte tāpat, Ronalds savaldījās un mierīgi skaidroja, — kādreiz tu pateici, lai vedu Elīnu mājās, un ka tu ceļā nestāsies.

— Vai es tagad stājos? Bet zēlot taču katrs drīkst. Un kas cits tevi žēlos, ja māte nežēlos?

Ronalds brīdi brauca klusēdams. Viņš pārdomāja dzirdēto un izsvēra katru atbildes vārdu.

— Tu, mamm', nežēlo mani, bet pati sevi. Tu esi sākusi nīst Elīnu, pirms to pazīsti. Man tāpēc žēl tevis. Naids cilvēkam laba nedara. Naids cilvēku padara neglītu.

— Man nekāda glīduma nevajaga. Bet glīta degunīņa, redz', vajadzēja tev pašam un tāpēc tu skrēji pakaļ tai Nujorkas padauzai.

(Turpinājums sekos).

Latvieši Kanādā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6076.

Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes svētdienas skolas mācības gada noslēgumā visi skolēni saņēma apliecības par svētdienas skolas apmeklēšanu. No reģistrētiem 155 skolēniem ik svētdienas caurmēra apmeklētāju skaits bijis no 120 līdz 135. Mācības nevienu reizi nav kavējuši 14 skolēni, un tie ir: Ruta, Arturs un Ivars Āzis, Mārīte Briedīte, Ainis Grants, Gunta Lange, Modris Reinfelds, Pēteris Strazdiņš, Mārīte Strazdiņa, Sandra un Arvīds Sīlis, Egils Stiebriņš, Leonards Turkevics un Nora Turkevica. Svētdienas skola kolektē savākusi $ 247,72, kas tiks izlietots skolas inventāra iegādei. Misijas darbam svētdienas skola savākusi $ 15,.. Svētdienas skolas darbu vada Anna Kurse un tajā darbojas 16 skolotāji.

Lai uzpostu Saulaini lielajam Jāņu sarīkojumam un uzstādītu teltis bērnu vasaras nometnei, Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes lauku īpašuma pārvalde rīko talkas ik sestdienu. Paredzēts izbūvēt arī jaunu dejas grīdu. Talkās aicināti visi draudzes locekļi, Saulaines labvēļi un bērnu vasaras nometnes vecāki. Arī šogad Saulaines pārvalde piešķīra brīvu divu nedēļu uzturēšanos nometnē 10 draudzes svētdienas skolas audzēkņiem.

Sv. Jāņa ev. - lut. draudzē māc. A. Lūsis kristīja Māru Alnu Gulēnu, Valdemāra un Brigitas meitiņu.

Jūnija mēnesī Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes mācītājs A. Lūsis dosies atvaļinājumā. Viņu šai laikā aizstās māc. E. Ķerģis, kas būs sastopams dievnamā katru piektdienu no plkst. 12 dienā līdz 8 vakarā. Steidzamības gadījumos var sazināties ar draudzes priekšnieku J. Rūtenbachu pa tālruni 466-3695.

Ap 200 apmeklētāju noklausījās vīru ansambļa Kalvis gadskārtējo koncertu Northern Secondary skolas telpās.

Latviešu kreditsabiedrības gadskārtējā biedru pilnsapulce notiks 28. maijā plkst. 8 vakarā Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes baznīcas telpās. 200 Balmoral Ave. Pilnsapulces dienas kārtībā bez amatpersonu ziņojumiem paredzēta arī statūtu grozīšana, pārrunas par turpmāko darbību un amatpersonu vēlēšanas.

Baltijas tautu federācijas 14. jūnija aizvesto piemiņas atceres sarīkojums notiks 15. jūnijā pl. 8 vakarā Ītona auditorijā. Galveno runu teiks opozicijas līderis Dž. Difenbēkers, jo aicinātais ministru prezidents L. Pīrsons citu pienākumu dēļ aicinājumu noraidījis. Programmas daļā piedalīsies igauņu, lietuviešu un latviešu mākslinieki.

TLB rīkotā mākslinieka O. N. Grebžes gleznu loterijā pārdotas 1127 lozes, uz kurām 24. maijā izlozēja 8 gleznas un 11 akvarelus. Laimīgie gleznu ieguvēji ir J. Pūliņš uz lozi 964, L. Eiserts 833, V. Ādlers 32, A. Dobelis 261, E. Skuja 1066, A. Grebže 427, G. E. Holland 762, G. Kaugars 1517, J. Kūla 1831, E. Pukītis 187, M. Vilks 1219, A. Pīpiņš 405, N. Boriss 258, K. Mauriņš 850, A. Krelle 586, V. Rublis 1009, A. Dumpe 1554, M. Apše 740 un A. E. Vītols 1613. Laimesti saņemami 783 Coxwell Ave., sazinoties pa tālruni 463-0552 vai HO 1-9979.

Čaklākais ložu pārdevējs K. Stagavs saņēma mākslinieka O. N. Grebžes dāvāto pārsteiguma balvu - gleznu.

Kopā ar iepriekšējās izstādēs pārdotām gleznām O. N. Grebžes dāvinājums dos TLB ap 1600 dol., ko izmantos Latviešu nama akciju iegādei.

Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskā baleta studijas audzēkņu vakars bija labi apmeklēts un guva labas atsauksmes. Starp studijas audzēkņēm minamas Aurisa Ausekle, Zane Šterna, Inta Vilks u. c. Skatuves ietērpu bija devis mākslinieks Kārlis Bērziņš, bet tērpus — Rita Nommika.

Līgo svētku sarīkojums latviešu kaţoļu vienības lauku īpašumā Mežciemā paredzēts 20. jūnijā. Sarīkojumā programmas daļu ar piemērotiem priekšnesumiem vadīs kora diriģents A. Gertmanis.

Gleznotāja Jāņa Gaiļa izstādi slēdza 24. maijā un to apmeklēja vairāk kā 300 mākslas cienītāju. No 46 izstādītiem darbiem pārdoti 10, pie kam mākslinieks saņēmis arī vairākus pasūtinājumus. Āiznākošā nedēļas nogalē izstādi varēs skatīt hamiltonieši, kur 6. jūnijā to atklās latviešu Kristus ev. - lut. draudzes baznīcas sarīkojumu telpās.

Ādams Klincāns ieguvis savā īpašumā Cedar Point Cottages, kas atrodas apm. 2 jūdzes no Selwyn Chemong ezera krastā, ļoti jaukā vietā. Tur ir laba piknēļu makšķerēšana. Visas kotedžas — 2 un 1 guļamistabu — ir ļoti modernas, tīras. Tās izīrē pa nedēļas nogalēm, kā arī uz nedēļām, bet iepriekš jāzvana rezervēšanai tiešī: 112-705-652-3905.

Makšķerniekiem un miera mīļotājiem Cedar Point Cottages ir laba atpūtas vieta.

DV FUTBOLISTIEM NEVEICAS

22. maijā DV Toronto futbolisti sacentās ar Emeraldas vienību un zaudēja tai ar 2:3.

Latviešu labā vārtus ieguva E. Bušs un B. Herzbergs. Šī bija neveiksmīgākā DV futbolistu spēle šinī sezonā.

24. maijā DV futbolisti sacentās ar Vevi F. C.

Pirmo puslaiku DV vienība noslēdza ar 1:0 savā labā.

Otrā puslaikā mūsu spēlētāji neprata izmantot vairākas labas izdevības, turpretim pretinieks bieži apdraudēja DV vārtus. Īsi pirms spēles beigām DV aizsargs kļūdījās un nelaimīgā kārtā ievadīja bumbu savos vārtos. Spēle beidzās neizšķirti 1:1.

E. K.

HAMILTONA

Mācītājs E. Pavasars vietējā latviešu ev. - lut. draudzē salaulājis Eduardu Egonu Valtenbergu ar Ausmu Šūmani un Vidvudu Uldi Kalniņu ar Ilgu Eikertu.

Prof. Jānis Mediņš un Ludmilla Sepe Montreālā

Jāņa Mediņa un Ludmillas Sepes 15 maija koncerts McGill universitātes Redpath zālē bija vietējās latviešu kolonijas nule aizvadītās kultūras dzīves sezonas skaists noslēgums. Koncerta rīkotāji — Latviešu biedrība — sarīkojumam bija veltījuši visu iespējamo uzmanību. Viņu pūles vainagojās ar krietniem panākumiem.

Latviešu mākslas sarīkojums pirmoreiz notika McGill universitātes telpās — Redpath zālē, kas ar savu architektonisko izbūvi, daudzajām gleznām un ļoti labo akustiku iepriecināja kā vakara viesus - māksliniekus, tā klausītājus. Koncerta rīkotāji bija rūpējušies arī par labu un gaumīgu estrādes dekorējumu. McGill universitātes un mūsu nacionālie karogi koncerta vietai deva īpašu gaisotni.

Jau ar pirmo dziesmu bija izmanāmas tās īpatās saites, kas ne vienmēr vieno izpildītājus mākslinieku un klausītājus, bet kas pēdējiem dod iespēju koncertu izjust un pārdzīvot: kas klausītāju pārcej tajā īpašā stāvoklī, kad paveras vārti uz kādu jaunu, neikdienišķu, komponista un dzejnieka radītu krāšņo gara pasauli, kurā mūs ieved izpildītāji mākslinieki. Šādā uztverē un skatījumā J. Mediņa un L. Sepes koncerts bija rets un izcils mākslas notikums.

Koncerta noslēgumā Latviešu biedrības priekšnieks Em. Mazutis pateicās un sumināja J. Mediņu un L. Sepi par viņu sniegumu ne tikai skaņu mākslas laukā, bet arī latviešu kultūras un tautas dzīvē vispār. Biedrības sveicienus — krāšņu rožu puškus ar mūsu nacionālo krāsu lentēm — mākslinieciem pasniedza Inta Luce un Jānis Spūrmanis, bet Em. Mazutis — draugu sveicienus — aploksnes. Daugavas Vanagu sveicienus māksliniekiem teica un aploksni J. Mediņam pasniedza inž. K. Deksnis, bet rožu sveicienus nesa Kr. Vikmane un I. Deksne.

Pēc koncerta māksliniekiem un ap 40 viņu cienītāju pulcējās greznajā The Royal Embassy viesnīcā svētku vakariņās. Mākslinieku uzrunāja inž. A. Jeksts. Pie vakariņu galda virkne runātāju daudzināja mākslinieku nopelnus, atmiņās pārstaigāja kopīgi mītās tekas, paštāstīja vienu otru raksturīgu gadījumu no mākslinieku dzīves. Runātāju virkni ievadīja konsula V. Tomsona atzinības un pateicības vārdi māksliniekiem. Vēl runāja inž. A. Jekste, inž. R. Karlsons, inž. N. Zoldners (no Otavas), Dr. J. Mauriņš un Korporāciju kopas seniors G. Sukse. Par uzmanību māksliniekiem pateicās prof. J. Mediņš. Bija daudz dziesmu un sirsnības.

Vakariņu zāli ļoti skaisti rotāja mežziņa A. Ozera sūtītie jaunie bērziņi un ziedošie ķiršu zari un Vikmaņu ģimenes zilie ceriņi.

E. M.

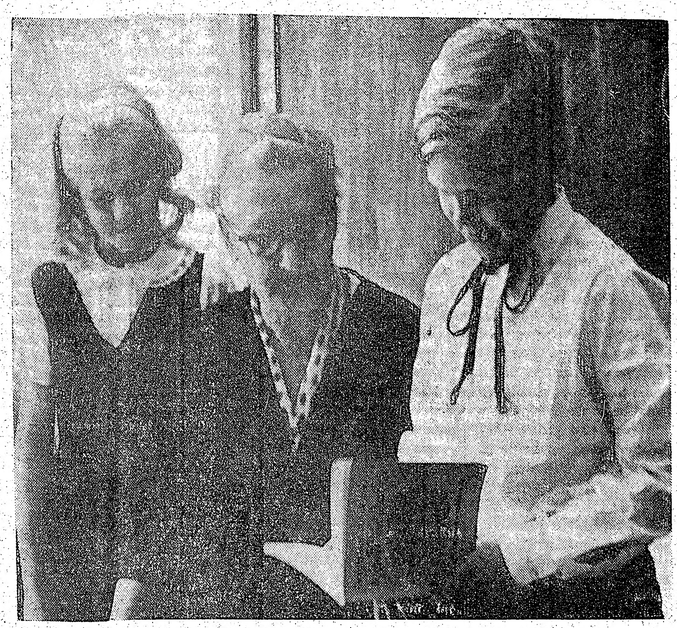

Jūnija sākumā latviešu skolas izbeigs mācības un audzēkņi dosies vasaras brīvdienās. Cik ražīgs bijis aizvadītais gads, to lasīšanā parāda Latviešu skolas Hamiltonā 3. kl. audzēkņi Baiba Morusa un Klāvs Dāvis skolotājai Emīlijai Fogelei. Foto: J.Lāgers

DZIESMU SVĒTKI BEZ TEĀTRA UZVEDUMA

Sarīkojumu sezona jau tikpat kā beigusies, siltā saule vilināt vilina nedēļas nogalēs doties ārā no pilsētas, bet IV Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas locekļi apņēmīgi un pacietīgi turpina divreiz mēnesī sanākt, lai protokolētu jau veikto un apspriestu tālāk darāmo.

Cik noprotams, rīcības komitejai vēl būs daudz ko spriest, kamēr tiks pāri dažiem stāvākiem darba „uzkalniņiem". Tur ir goda prezidija izraudzīšana, solistu izvēle, plakāta teksts un šis tas, kas prasa ir laiku, ir izmaņu, to gošam izkārtojot.

Nesenais veikums ir garīgā koncerta programmas sastādīšana. Šai koncertā koris atskaņos H. Pavasara Sub pondere, ar ērģeļu pavadījumu, A Purva Psalmu kantātes 3. daļu, T. Ķeniņa Dzejnieka dzīve un gars u. c. Kā īpašs sniegums jāatzīmē mūsu dižā skaņu meistara Jāzepa Vītola kantāte Jēzus pie akas, ar solistiem. Plašo programmu iestudē apvienotais Andreja un baptistu draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Koncerts, cik paredzams, notiks Walmer Rd. baptistu baznīcā un tajā dievvārdus teiks mācītāji R. Ekšteins, A. Cops un A. Briedis.

No koriem Dziesmu svētkiem vēl pieteikušies Čikāgas Daugava (32 dzied.) un Dziesmu vara no Kalamazū (30 dzied.), — koristu kopskaits līdz ar to pārsniedz tūkstoti.

Ar nožēlu rīcības komiteja uzņēma komponista Jāņa Mediņa ziņojumu, ka acu slimības dēļ viņam nebūs iespējams veikt pasūtinājumu — klavieru koncertu. Par to tagad rīcības komitejai nāksies sazināties ar citu komponistu.

Arī svētku teātra uzveduma „būt vai nebūt" nu gaiļi nosvēries uz „nebūt". Jau no sākta gala viss šķita nelabas zvaigznes zīmē. Aspazijas Vaidelotes izraudzīšana Dziesmu svētku izrādei radīja „vētru tējas glāzē" Toronto aktieru un režisoru saimē. E. Znotiņa-Kalniņa bija ieskatos, ka Toronto nav Vaidelotes māksliniecīskām prasībām atbilstoši sagatavotu aktieru. V. Pukats uzņēmās paligrežisora amatu, tomēr pēdējā brīdī pārdomāja ... un atteicās. Arī Bostonas teātra vadītājs režisors Reinis Birzgalis, kuŗu rīcības komiteja pēc tam aicināja iestudēt Vaidelotī ar savu ansambli, atteicās, jo Bostonas ansambļis pašreizējā sarukušajā sastāvā, vairākiem labiem spēkiem pārceloties uz citām dzīves vietām, tik atbildīga uzdevuma veikšanai neesot piemērots Rīcības komitejai cits neatlika, ka nākošos Dziesmu svētkus atstāt bez teātŗa izrādes.

Par to gan nav sevišķi jāskumst, jo sarīkojumu daudzums nākošā gada 28., 29. un 30. maijā, IV Dziesmu svētku laikā, jau no paša sākuma teātŗa izrādes ietilpināšanu sarīkojumu programmā padarīja problēmatisku.

Tautisko deju lieluzveduma sagatavošanas darbi toties rit bez traucējumiem. Pieteikušies jau pāri simtam dejotāju no Montreālas, Toronto, Hamiltonas, Albānijas, Bostonas, Kalamazū, Filadelfijas u. c. Arī 4 bērnu grupas. Pašlaik vēl noskaidro, vai būs iespējams atsevišķām dejām sarunāt kokļu ansambļa pavadījumu.

Ja kāda tautas deju vienība vēl nebūtu saņemusi aicinājumu piedalīties Dziesmu svētkos, rīcības komiteja lūdz sazināties ar A. Bāliņu — 11 Queen Victoria Ave, Toronto, Ontario, tel. HO1—3612.

—ns.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LASĪTĀJA VĒSTULE PAR „DAUGAVIEŠU" KONCERTU

Izlasījis Imanta Saksa recenziju par „Daugaviešu" koncertu Toronto, nevarēju lāga saprast, kas tur domāts. Tā kā pats nebiju koncertā (esmu gan daugaviešus vairākkārtīgi dzirdējis), tad vadījos ar iepriekšējo recenzentu izteiktām domām (koris darbojas jau divpadsmit gadus), kuŗas visas, kā arī S. atzīst, bijušas atzinīgas.

Grūti ticēt, ka Toronto daugavieši būtu pēkšņi zaudējuši visu, ko, 12 gadus latviešu dziesmai kalpojot, nopietnā darbā sasnieguši.

Elmārs Sloka

Willowdalē izīrējams

JAUNS BUNGALOVS

vai

2 ISTABU DZĪVOKLIS,

moderna virtuve, dubultgarāža. Darbdienās zvanīt vakaros — ME 6-3419, nedēļas nogalēs — 221-5772.

Vecāks pāris vai vieninieks -ce,

kas gribētu vasaru pavadīt uz laukiem pret nelielu pakalpojumu, var pieteikties A. Amerikam, Stella, Ont.

Meklē

ZĒNU vai MEITENI

pie laikraksta ekspedīcijas darbiem

divreiz nedēļā, ne jaunāku par 16 g.

Zvanīt EM 8-0792 līdz plkst. 6 v.

Sveicam

RUDOLFU GRAVU

50 g. jubilejā.

DV Toronto saime.

Ģimenes dienas sarīkojumā N iagaras latviešu skolas audzēkņi bija iestudējuši V. Plūdoņa Atraitnes dēls drāmatizējumu. Uzņēmumā ludziņas izpildītāji ar skolas pārzini P. Dūmu un skolotāju E. Šteinbachu.

GENERĀLKONSULS

Mr R N. BRYSON

Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākajām cenām
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., Dale Danforth Ave, Tel. 463-2667

PATEICĪBA

Visiem grāmatu cienītājiem, bet sevišķi A. Hövelei, O. Budachai un grāmatu apgāda Tilts īpašniekam H. Skrastiņam ar darbiniekiem izsaka sirsnīgu, dziļi izjustu pateicību Latviešu nacionālās apvienības Kanadā Centrālbibliotēkas lasītājas -ji līdz ar bibliotēkas pārzini par Centrālai bibliotēkai dāvinātām vērtīgajām un skaistajām grāmatām! Vēlreiz — sirsnīgs paldies! Ceram, ka patriotiski karstās sirdis LNAK Centrālo bibliotēku atcerēsies arī nākotnē.

„... Ja ikviens tik zemē sētu — — —"

A. Ezergailis
LNAK Centr. bibl. pārzinis

LNAK VALDES ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

Priekšsēdis tāpat saņēmis Kanadas pasta un tieslietu ministru atbildes uz LNAK iesniegumiem komūnistu literātūras sūtījumu ierobežošanai, kas tiek pārsūtīta pa karalisko pastu. Abi ministri apsolījuši šim jautājumam piegriezt nopietnu vērību, meklējot ceļus visa veida naida un melu literātūras izplatīšanas apturēšanai, ko ierosinā. jušas arī citu tautību organizācijas.

Sākusies gadskārtējā līdzekļu vākšana komūnisma apkarošanai. Aicinājums, ko parakstījuši LNAK valdes pr.dis J. Niedra un DV KV pr.dis R. Epneris, jau tiek izsūtīts. Katra tautieša atsaucība tiks ar pateicību novērtēta.

K. Tannis ziņoja, ka iegādātas divu Latvijas brīvības laika filmu kopijas, ko drīzumā varēs rādit skolās un sanāksmēs.

Toronto Latviešu sestdienas skolai izlaiduma gadījumā valde piešķīra 50 ōol. balvu iegādei un pilnvaroja J. Mežaku pārstāvēt LNAK izlaiduma aktā.

Uz pašas lūgumu no LNAK biroja vadītājas pienākumiem atbrīvoja M. Kroni. Par biroja vadītāju iecēla līdzšinējo biroja darbinieci Irēni Ratnieci.

J. Akots

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

29. maijā — plkst. 7,30 vakarā Sv. Andreja b-cas telpās TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.

29. maijā — plkst. 8,15 vakarā pianistes Ilzes Štrāls - Didrichsones klavieru koncerts Sv. Jāņa baznīcas zālē, Balmoral

30. maijā, plkst. 7,30 vak. DV teātris Kanadā izrādīs M. Zīverta Kurrpurrū — Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

31. maijā — Pavasara svētki Sidrabenē — sacīkstes un priekšnesumi.

6. jūnijā — plkst. 10.00 no rīta TLB Sestdienas skolas darba gada nobeigums un izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas telpās.

20. jūnijā — Līgo svētki Sidrabenē.

20. jūnijā — Līgo svētku balle Mežciemā.

21. jūnijā — Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās, 200 Balmoral, M. Tūteres klavieru studijas audzēkņu vakars

27. jūn. — 5 jūl. — Skautu nometne.

1. jūl. — 5 jūl. — Gaidu nometne.

13. Kanadas latviešu gaidu un skautu lielā nometne „Greizie rati" Happy Hills, Ont.

11. un 12. jūlijā — Sidrabenē DV salidojums sportam un jaunatnei ar plašu programmu. Deja, ugunskurs, priekšnesumi un vieglatlētikas sacīkstes. DVKV un LSAK sarīkojums.

5. septembrī — Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā, sporta spēles un zaļumballe — Toronto latv. medn. un mākšķernieku lauku īpašumā Bērzainē.

24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā viru kora Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

7. novembri — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. DV Toronto nod. sarīkojums.

LONDONA, ONT.

30. maijā — Skolas izlaidums un Ģimenes diena. Bibliotēkā.

6. jūnijā — DV Londonas nodaļas Ziedu balle, Labour Hall, plkst. 8 vakarā.

27. jūnijā — Jāņu sarīkojums Dorchester — Dreamland plkst. 8 vakarā.

NIAGARA

25. un 26. jūlijā — 11. Jaunatnes un Draudzības dienas Niagarā.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

DZĪ

Mācītāja Ž. Upīte

4. jūnijā paiet 25 gadi, kopš Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcā par mācītāju ordinēja teoloģijas licenciātu Žani Upīti.

Mācītājs Upīte ir jelgavnieks vārda visistākajā nozīmē. No Jelgavas nāk viņa vecāki, 1908. gada 13. jūnijā Jelgavā viņam šūpuli kārts. Zēmgales metropolē rit viņa skolas gaitas, kas noslēdzas ar Jelgavas klasiskās ģimnazijas beigšanu. Jelgavas pastā kā ierēdnis viņš pelna savu dienišķo maizi. Bet tad ar jubilāru jau ir noticis tas pats, kas Bībelē notiek ar Zaulu, sēžot pie lielā skolotāja Gamaliela kājām. Upītim tas ir toreiz virsmācītājs, vēlākais prāvests un archibiskapa vietnieks, nelaikis Jēkabs Kullītis. Sēkla, kas klasiskā ģimnazijā kritusi, Kullīša sēta, jauno ierēdni sauc studēt teoloģiju uz Rīgu. Arī to viņš izdara, dzīvodams Jelgavā, braukādams uz lekcijām, semināriem, eksāmeniem, cik vien iespējams, jo jau sākot ar 1933. gadu Kullītis viņu iesaista arī draudzes darbā gan kancelejā, gan kancelē, bet vislaik neskaitāmās bērēs, kas viss atļauts darīt neordinētam teologam. Nav arī brīnums, ka, ordinēts par Jelgavas iecirkņa vikāru, Upīte Jelgavā arī palīek, nesaistīdamies pastāvīgā draudzes darbā, līdz kamēr, pilsētai degot, tā ir jāatstāj 1944. gada 28. jūlijā.

Trimdā Upīte atkal ir kopā ar Kullīti, gan Vācijā Augsburgas Hochfeldas nometnē, gan darīdams visus melnos darbus prāvesta redigētā žurnālā Pie Svētavota, gan kalpodams draudzē, gan arī sākuma gados Sav. Valstīs līdzēdams prāvestam izdot Baznīcas apkārtrakstu.

Trimdas pirmos gadus jubilārs ar ģimeni dzīvo Mineapolē, vada 150 bērnu lielo svētdienas skolu ar 10 skolotājiem un, cik maizes darbs to atļauj, kalpodams arī māc. P. Langina vadītā draudzē.

1957. gada janvārī Upīte pārnāk uz Kolorado valsti, palikdams par mācītāju Denveras - Kolorado Springa draudzēs, ku-

ras līdz tam vad
ziņš. Draudzes
ar nepilno algu
turētu ģimeni

Detr

Detroitas latv
nav bijis viegls
aicināti kopā, ka
kori bija jau lī
un Detroitā ap
„nemiera gars"
īsā laikā koris
nāca un nostāj
motajām saimēr
Sav. Valstu un E
svētkos un pašu

Bet tad — pēk
dera vairs nebij
mā pie apkluso
kapa samulsušos
dīja otrs „nepr
ģents Rob. Zuik

Vajadzēja pai
lai korists un s
no smagā zaud
jauna dzīve ze
un š. g. 17. maijā tas latviešu kor
dzimušā koŗa,
no gala. Diriģer
kas apklusušaja
dējās ardievas
Roberts Zuika

Kad pirms d
Detroitas latvi
kalendārā par
„Latviešu koŗa
pirmajā pusē"
neticība: tik īsā

AICINĀJUM

LATV

Par Apspiesto
risi Čikāgā ČL
ma komitejas p
izteicās:

„Aicinām dr
organizācijas, j
zācijas, biedrība
rus, kopas, pulc
ķas organizācija
rīkojumu un pi
ganizēti ar karog
sarīkojuma datu

Apspiesto tau
dināta ar Kongr
cinājums brīvīb
jums amerikāņi
aiz dzelzs aizka
cenšas pēc brīvi
Grant parkā v
ienaidnieki. BŪS

Kā katru g
gājienam notiks
trādes plkst.
draudzes un or
savas delegācijas
Amerikas karogi
par karoga sard
Būtu ļoti vēlam
ganizācijas deleg
maz 10 cilvēku.

Tuvāku inform
pie L. Neimaņa,
pie T. Zieriņa,

LABO

LA 42. n-rā V
par vēsturnieku
lpp., 2. slejā, 12.
šas jālasa: „P ā
nocenta

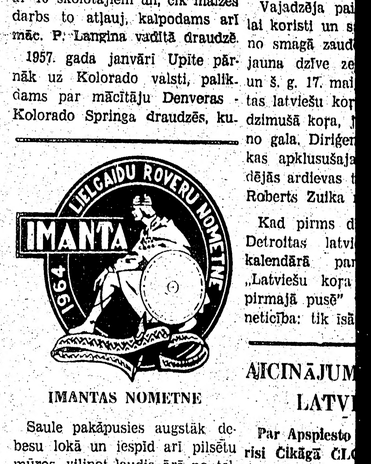

IMANTAS NOMETNE

Saule pakāpusies augstāk debesu lokā un iespīd arī pilsētu mūros, vilinot laudis ārā no telpām. Draugi steidzas pārrunāt, kā labāk izmantot vasaru, kur pavadīt atvaļinājumu. Jaunu rosmi guvusi arī lielgaidu un roveru 1. nometne ASV un Kanadā — Imanta. Vieni apsver piedalīšanās iespējas ūn cenšas atsvaidzināt zināšanas, lai nepaliktu kaunā dažādās nometnē paredzētās sacensībās. Citi piedalās nometnes plānošanā un sagatavošanā.

Izsludinātajā nometnes karodziņa un žetona sacensībā no 9 metiem (3 lielgaidu un 6 roveru dzimtām) pirmo vietu ieguvis ASV Rīgas roveru dzimtas mets, kurš redzams attēlā. Otro vietu ieguvis Kanadas Gaujas lielgaidu dzimtas A. Klints saimes mets, trešā vietā rovera M. Raudzēna mets.

Reiz skauts — vienmēr skauts. Tādēļ ceram nometnē satikt ne tikai pašreiz aktīvos roverus, lielgaidas, bet arī tos, kuŗi, dažādu apstākļu spiesti, nevar pašlaik aktīvi darboties. Interesenti vēl var pieteikties pie nometņu komendantiem — lielgaidu nometnei: v. v. M. Slakteris — 30—19 154th street, Flushing 54, N. Y.; roveru nometnei: vad. E. Prieditis — 210—03 43rd Ave. Apt. 3G, Bayside 61, N. Y. Lūdzam pieteikumus, sevišķi pasaules izstādes apmeklējumam, iesūtīt nekavējoties.

Lielgaida, rover, aun kājas!

Uz redzēšanos Imantā 1964. g. no 29. augusta līdz 6. septembrim Elka parkā pie Ņujorkas!

R. V.

GENERĀLKONSULS
Mr R N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KANBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan forth Ave, Tel. 463-2667

PATEICĪBA

Visiem grāmatu cienītājiem, jo sevišķi A. Hövelei, O. Bulachai un grāmatu apgāda Tilts īpašniekam H. Skrastiņam ar darbiniekiem izsaka sirsnīgu, dziļi izjustu pateicību Latviešu nacionālās apvienības Kanadā centrālbibliotēkas lasītājas ji-dz ar bibliotēkas pārzini par Centrālai bibliotēkai dāvinātām vērtīgajām un skaistajām grāmatām! Vēlreiz — sirsnīgs paldies! Ceram, ka patriotiski kartās sirdis LNAK Centrālo bibliotēku atcerēsies arī nākotnē.

„... Ja ikviens tik zemē sētu — — —"

A. Ezergailis
LNAK Centr. bibl. pārzinis

LNAK VALDES . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Priekšsēdis tāpat saņēmis Kadas pasta un tieslietu minis. u atbildes uz LNAK iesniegu. iem komūnistu literatūras sūjumu ierobežošanai, kas tiek ārsūtīta pa karalisko pastu. oi ministri apsolījuši šim jautā. umam piegriezt nopietnu vērī. , meklējot ceļus visa veida aida un melu literatūras izpla šanas apturēšanai, ko ierosinā. šas arī citu tautību organizā. jas.

Sākusies gadskārtējā līdzekļu akšana komūnisma apkaroša ai. Aicinājums, ko parakstījuši NAK valdes pr.dis J. Niedra un V KV pr.dis R. Epneris, jau ek izsūtīts. Katra tautieša atuciba tiks ar pateicību noverta.

X. Tannis ziņo, ka iegādātas vu Latvijas brīvības laika filmu opijas, ko drīzumā varēs rā ti skolās un sanāksmēs.

Toronto Latviešu šestdienas kolai izlaiduma gadījumā valde ešķīra 50 dol. balvu iegādei un invaroja J. Mežaku pārstāvēt NAK izlaiduma aktā.

Uz pašas lūgumu no LNAK iroja vadītājas pienākumiem brīvoja M. Kroni. Par biroja adītāju iecēla līdzšinējo biroja arbinieci Irēni Ratnieci.

J. Akots

KALENDĀRS

alidojums sportam un jaunatnei ar plašu programmu. Deja, ugunskurs, priekšnesumi un rieglatlētikas sacīkstes. DVKV un LSAK sarīkojums.

septembrī — Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā, sporta spēles un zaļumballe — Toronto latv. medn. un mākšķernieku lauku īpašumā Bērzaitnē.

oktobrī — plkst. 7,30 vakarā viru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV od. sarīkojums.

novembrī — plkst. 7,30 vakarā LB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

novembrī — plkst. 7.30 vak. Mārtiņu balle Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. DV Toronto nod. sarīkojums.

LONDONA, ONT.

maijā — Skolas izlaidums un Ģimenes diena. Bibliotēkā.

jūnijā — DV Londonas noda-ļas Ziedu balle, Labour Hall, plkst. 8 vakarā.

jūnijā — Jāņu sarīkojums Dorchester — Dreamland plkst. 8 vakarā.

NIAGARA

un 26. jūlijā — 11. Jaunatnes un Draudzības dienas Niagarā.

SV. KATARĪNES

septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

Dzīve Savienotās Valstīs

Mācītāja Ž. Upītes amata svētkos

4. jūnijā paiet 25 gadi, kopš Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcā par mācītāju ordinēja teoloģijas licenciātu Žani Upīti.

Mācītājs Upīte ir jelgavnieks vārda visīstākajā nozīmē. No Jelgavas nāk viņa vecāki, 1908. gadā 13. jūnijā Jelgavā viņam šūpulis kārts. Zemgales metropolē rit viņa skolas gaitas, kas noslēdzas ar Jelgavas klasiskās ģimnazijas beigšanu. Jelgavas pastā kā ierēdnis viņš pelna savu dienišķo maizi. Bet tad ar jubilāru jau ir noticis tas pats, kas Bībelē notiek ar Zaulu, sēžot pie lielā skolotāja Gamaliela kājām. Upītim tas ir toreiz virsmācītājs, vēlākais prāvests un arhibīskapa vietnieks, nelaikis Jēkabs Ķullītis. Sēkla, kas klasiskā ģimnazijā krituši, Ķullīša sēta, jauno ierēdni sauc studēt teoloģiju uz Rīgu. Arī to viņš izdara, dzīvodams Jelgavā, braukādams uz lekcijām, semināriem, eksāmeniem, cik vien iespējams, jo jau sākot ar 1933. gadu Ķullītis viņu iesaista arī draudzes darbā gan kancelejā, gan kancelē, bet vispirms neskaitāmās bērēs, kas viss atļauts darīt neordinētam teologam. Nav arī brīnums, ka, ordinēts par Jelgavas iecirkņa vikāru, Upīte Jelgavā arī paliek, nesaistīdamies pastāvīgā draudzes darbā, līdz kamēr, pilsētai degot, tā ir jāatstāj 1944. gada 28. jūlijā.

Trimdā Upīte atkal ir kopā ar Ķullīti, gan Vācijā Augsburgas Hochfeldas nometnē, gan darīdams visus melnos darbus prāvesta rediģētā žurnālā Pie Svētavota, gan kalpodams draudzē, gan arī sākuma gados Sav. Valstīs līdzdēdams prāvestam izdot Baznīcas apkārtrakstu.

Trimdas pirmos gadus jubilārs ar ģimeni dzīvo Mineapolē, vada 150 bērnu lielo svētdienas skolu ar 10 skolotājiem un, cik maizes darbs to atļauj, kalpodams arī māc. P. Langina vadītā draudzē.

1957. gada janvārī Upīte pārnāk uz Kolorado valsti, palikdams par mācītāju Denveras - Kolorado Springa draudzēs, kuras līdz tam vadījis prof. L. Bērziņš. Draudzes nav visai lielas, ar nepilno algu nepietiek, lai uzturētu ģimeni un skolotu abas meitas. Tādēj jubilārs līdztekus strādā United gaisa satiksmes sabiedrībā, mēģinādams apvienot darbu svētdienās ar darbu draudzē, skriedams no lidlauka uz baznīcu un atpakaļ. Taču Upīte to spēj. Mēs, viņa studiju biedri, savā laikā brīnījāmies, kā Upīte var strādāt, studēt Rīgā, darboties draudzē un atrast vēl laiku būt aktīvam sutdentu korporācijā „Fraternitas Academica", kuŗas melni, zaļi, zelta krāsām viņš vēl šodien ir uzticīgs.

Netiekdamies pēc ārēja spožuma un goda, jubilārs šais vairāk kā 30 teologa un 25 mācītāja gados, kalpodams cilvēkiem, ir kalpojis savai tautai un baznīcai kā reti kāds, paveikdams darba kalnus. Viņš ir klusais, bet uzticīgais sējējs, kuŗa darba augļus redzot, mīlestība pret viņu draudzes locekļos aug augumā. Savu jubileju Upīte atzīmē 31. maijā Kolorado Springs. Lai labā sēkla, kas dvēseļu tīrumos kaisīta, nes bagātu ražu!

Māc. Elmārs Caune

Detroitas latviešu koris atkal dzied

Detroitas latviešu koŗa mūžs nav bijis viegls: dziedātāji tika aicināti kopā, kad citu „pagastu" koŗi bija jau labi sadziedājušies un Detroitā apmetās uz dzīvi „nemiera gars" Pēteris Banders Īsā laikā koris viņa vadībā pacināca un nostājās pārējām dziesmotajām saimēm līdzās, dziedot Sav. Valstu un Kanādas dziesmu svētkos un pašu māju veldzei.

Bet tad — pēkšņi Pētera Bandera vairs nebija. Atvadu dziesmā pie apklusušā dziesmu tulka kapa samulsušos dziedātājus vadīja otrs „neprātīgais" — diriģents Rob. Zuika no Kalamazū.

Vajadzēja paiet pāris gadiem, lai koristi un sabiedrība atģistos no smagā zaudējuma. Bet — jauna dzīve zeļ uz gruvešiem. un š. g. 17. maijā notika Detroitas latviešu koŗa koncerts — atdzimušā koŗa, jo viss bija jāsāk no gala. Diriģents? — Tas pats, kas apklusušajam draugam pēdējās ardievas teica dziesmā — Roberts Zuika no Kalamazū.

Kad pirms dažiem mēnešiem Detroitas latviešu sarīkojumu kalendārā parādījās ieraksts „Latviešu koŗa koncerts maija pirmajā pusē" uzmācās tāda kā neticība: tik īsā laikā sagatavots koncerts? Bet neiespējamais bija kļuvis īstenība: atdzimušais koris panācis nokavēto un, šķiet, nostiprinājies drošai tālākpastāvēšanai, kā to arī cerību pilns uzrunā diriģentam pauda koŗa priekšnieks A. Līgotnis.

Iestudētas bija pavisam astonas dziesmas — visas latviešu komponistu, starp tām arī pirmatskaņojumā nelaika Pētera Bandera Karoga dziesma (I. Gubiņas teksts). Īsajā koncerta sagatavošanas laikā diriģents panācis neiespējamo: koris jau kļuvis vienība, kur trūkumu meklēšanā būtu krietni vien ko nopūlēties arī mūzikas kritiķim.

Koŗa sastāvā sāpju bērns, protams, tenori. Kaut apskaužami labām balsīm apveltīti individuāli, skaitā tomēr nepietiekami citādi diezgan labi sabalansētajā dziedātāju sastāvā.

Koncerta programmu papildināja Austra Rušēvica, soprāns, ar A. Kalniņa un V. Dārziņa un tenors Pēteris Lielzuika ar A. Žilinska, H. Pavasara un J. Vītola dziesmām. Bez tam viņu duetā dzirdējām A. Kalniņa un J. Ķepīša dziesmas. Klavierpavadījumus godam veica Margery Hayes. J. Graubiņa tautas dziesmā Aiz krūmiņa, aizvējiņa solo dziedāja Lilija Liešeka.

Bija daudz ziedu. Koŗa prāv. A. Līgotnis pasniedza ziedus koŗa dibinātāja un diriģenta komponista Pētera Bandera atraitnei. Tad koncerta beigās ziedi diriģentam no koŗa, diriģentam, korim, solistiem aplausi, aplausi!

Diriģentam un korim pateicību ar ziediem un vārdiem apliecināja Sv. Pāvila draudze, LAD un Korporāciju kopa.

P. Z.

Mineapoles - Sv. Pāula latviešu ev. lut. draudzē iesvētītie jaunieši: 1. rindā no kreisās: Maija Mīzēna, ērģelniece Ruta Kalniņa, draudzes mācītājs Pēteris Langins, draudzes pr-ks Roberts Vītols, prof. Dr. Edmunds Šmits, draudzes pērminderis Augusts Zaķis, Ruta Baltgalve. 2. r.: Anna Baķūze, Anna Anšmita, Vaiva Puķīte, Juris Kandersons, Ilze Kandersone, Silvija Ābols, Renāte Eglīte, Māra Kiperte. 3. rindā: Andris Jansons, Viesturs Vidiņš, Jānis Veiss, Andrejs Langins, Pēteris Bērziņš, Jānis Plēsums.

Foto: Vilis Bergs.

IMANTAS NOMETNE

Saule pakāpusies augstāk debesu lokā un iespīd arī pilsētu mūros, vilinot ļaudis ārā no telpām. Draugi steidzas pārrunāt, kā labāk izmantot vasaru, kur pavadīt atvaļinājumu. Jaunu rosmi guvusi arī lielgaidu un roveru 1. nometne ASV un Kanadā — Imanta. Vieni apsver piedalīšanās iespējas un cenšas atsvaidzināt zināšanas, lai nepaliktu kaunā dažādās nometnē paredzētās sacensībās. Citi piedalās nometnes plānošanā un sagatavošanā.

Izsludinātajā nometnes karodziņa un žetona sacensībā no 9 metiem (3 lielgaidu un 6 roveru dzimtām) pirmo vietu ieguvis ASV Rīgas roveru dzimtas mets, kuŗš redzams attēlā. Otro vietu ieguvis Kanadas Gaujas lielgaidu dzimtas A. Klints saimes mets, trešā vietā rovera M. Raudzēna mets.

Reiz skauts — vienmēr skauts. Tādēļ ceram nometnē satikt ne tikai pašreiz aktīvos roverus, lielgaidas, bet arī tos, kuri, dažādu apstākļu spiesti, nevar pašlaik aktīvi darboties. Interesenti vēl var pieteikties pie nometņu komendantiem — lielgaidu nometnei: v. v. M. Slakteris — 30—19 154th street, Flushing 54, N. Y.; roveru nometnei: vad. E. Priedītis — 210—03 43rd Ave. Apt. 3G, Bayside 61, N. Y. Lūdzam pieteikumus, seviški pasaules izstādes apmeklējumam, iesūtīt nekavējoties.

Lielgaida, rover, aun kājas!

Uz redzēšanos Imantā 1964. g. no 29. augusta līdz 6. septembrim Elka parkā pie Ņujorkas!

R. V.

AICINĀJUMS ČIKĀGAS LATVIEŠIEM

Par Apspiesto tautu nedēļas norisi Čikāgā ČLOA Pretkomūnisma komitejas pr-ks L. Neimanis izteicās:

„Aicinām draudzes, studentu organizācijas, jaunatnes organizācijas, biedrības, vienības, korus, kopas, pulciņus un atsevišķas organizācijas apsvērt šo sarīkojumu un piedalīties tajā organizēti ar karogiem. Iespējamais sarīkojuma datums — 12. jūlijs.

Apspiesto tautu nedēļa, pasludināta ar Kongresa aktu, ir liecinājums brīvībai un atgādinājums amerikāņiem par tautām aiz dzelzs aizkara, kuŗas aizvien cenšas pēc brīvības. Mūsu skaitu Grant parkā vērtēs draugi un ienaidnieki. BŪSIM TUR!

Kā katru gadu, pulcēšanās gājienam notiks aiz koncerta estrādes plkst. 13,30. Lūdzam draudzes un organizācijas sūtīt savas delegācijas ar Latvijas un Amerikas karogiem, kā arī gādāt par karoga sardzi tautas tērpos. Būtu ļoti vēlams, lai katras organizācijas delegācijā būtu vismaz 10 cilvēku.

Tuvāku informāciju var iegūt pie L. Neimaņa, LO 6.0349, un pie T. Zieriņa, EV 4-1716."

LABOJUMS

LA 42. n-rā V. Kalniņa rakstā par vēsturnieku Kārli Skaparu 5. lpp., 2. slejā, 12. rindā no apakšas jālasa: „Pāvesta Innocenta III . . . ma komitejas pr-ks L. Neimanis

Māmuļa ar zelta sirdi

Pirms deviņdesmit gadiem 30. maijā tagad baltā latvju māmuļa Katrīna Āboliņa ieraudzīja skaisto Dieva pasauli. Dzimusi kokrūpnieka ģimenē, ūdeņu un vēju apšalktajā Daugavgrīvā. 1900. gadā viņa slēdz mūža draudzību ar jūŗas braucēju Kārli Āboliņu, kuŗš, strādādams par vecāko kuģa mechaniķi Ritāzijas kuģniecības sabiedrības dienestā, ar pasažieŗu tvaikoņiem dodas tālos pārbraucienos, to starpā no Liepājas uz Ameriku. Smeldze un atkalredzēšanās prieks allaž iekrāso jūrnieka ģimenes dzīvi.

Katrīna Āboliņa daudz lasa labu grāmatu, ar dzirdīgu ausi seko svarīgāklem notikumiem, tai pašā laikā kopj savu kaktiņu, savu stūrīti, kur daudz ziedošu puķu un veldzējošu zaļumu. Tā viņas dzīve pildīta ar zinātgribu, darbīgumu un skaistumu. Rūpes pieaug, kad ģimene saceŗo ar pirmo atvasi. Bet šīs rūpes ir skaistas un cerīgas. Kā zemes arājs turas pie sava tiruma, tā Āboliņa māmuļa iemīl savu kaktiņu, tajā aizvadot mūža lielāko daļu.

Baigie notikumi 1944. gadā dzimtenē aizskalo tūkstošus svešumā. 1940. gadā zaudējusi vīru, viņa paliek gluži viena savā mājiņā, vērodama un pārdzīvodama ļaunās varas izdarības. Bet pakļikdama dzimtenē līdz pēdējai iespējai, Āboliņa māmuļa padara daudz savu tautiešu labā. Par atsavināto mājiņu viņa saņem nelielu atlīdzību, par pārdotām pašas dārza puķēm viņa iegūst naudu. Un šos divus „ienākumus" liekot kopā, viņa sadala daudziem no šībirijas pārnākušiem tautiešiem, tā atvieglojot tiem dzīvi dzimtenē. Āboliņu māmuļas zelta sirdi daudzi daudzi tencinās visu mūžu.

Bet dzīves gurdajiem gadiem pieaugot un neapklusināmajām ilgām paklausot, vēl reizi būt kopā ar savējiem, Āboliņu māmuļai 1960. gadā izdodas atstāt drūmā noskaņā un postā nospiesto dzimteni. Viņa ierodas Sav. Valstīs, atvezdama līdzi kādu sava mūža daļu, kas pārpilna pierēdzes un vērojumu. Ap balto māmuļu atkal skan savējo balsis, un šī tuvinieku vide it ka padara mundrāku viņas tālā staigāto dzīves ceļu.

Vēl daudz baltu dieniņu, mūža kalnā kāpjot!

A. V.

AR PĪPI UZ JUMTA

Daiļamatniecības izstāde Bostonā rādīja, ka latviešiem vēl daudz neapzinātu tautišku mantu, simts un vairāk gadu vecu. Daža manta gan laika zoba bojāta, bet tomēr izskats košs un skatītājam dod iespaidu par latviešu tautās mākslu. Kāda sakta bija ar iekalu gada skaitli 1780, kāda sagša 125 gadus veca, un citas mantas ar 100 gadu mūžu. Šī izstāde bostoniešiem devusi ierosmi radīt senmantu krētuvi Bostonā.

Bostonas DV nams arī pulcina katru nedēļas nogali latviešus uz darīkojumiem, kuŗu dažreiz ir vairāki vienā laikā. Te var sanākt un parunāties, apspriesties un pārrunāt noitkumus, te ikviens jūtas mājīgi latviešu vidū. Kaut arī nams nav pašā labākā Bostonas rajonā, bostonieši tomēr pie tā pieraduši. Ņujorkiešiem tikai āfiek cerēt, ka rumāšana reiz pārvērtīsies darbos.

Pirmais Ņujorkas Latviešu nama plāns gatavots laikā no 1954. gada 20. novembŗa līdz 1955. gada 29. janvārim. Tas ir 8 lapaspušu biezs ar aprakstiem, apŗēķiniem un zīmējumiem. Paredzētas telpas zālei, bibliotēkai, mākslas izstādēm, birojiem, īstabas iebraucējiem un citas mazākas, bet nepieciešamas telpas. Izmaksas aprēķins toreiz 120.000 dolaru. Tagad pēc 10 gadiem februāŗa beigās nama iegādes fonda priekšsēdis A. Līdaks nāca ar līdzīgiem priekšlikumiem ar dašu desmit tūkstošu lielāku izmaksas aprēķinu, bet arī ar mazliet lielāku telpu skaitu. Nekas nebija mainījies, kā tikai mazliet izmaksa un telpu lielums, bet runas tās pašas, tikai ar lielāku dramatismu.

☆

Literāti gan rada darbus, bet mazāk tos paši parāda. Rakstnieks T. Zeltiņš nācis ar priekšlikumu literātiem spēlēt teātri, lai vairāk izceltu literātūras ražojumus. Lomas nav vēl sadalītas, nav arī vēl izspriests, kādu lugu izrādīs, bet idejā ir radusies. Liekas, arī skatītājiem nekas nebūtu pretim, ja vārētu noskatīties literātu „spēlētu" teātri.

T. Zeltiņš ne vien savāca godalgas par uzrakstītiem darbiem, bet sācis rakstīt lugu nākamās vasaras izrādei Priedainē. Priedaines izrādes vienmēr pulcinājušas vairākus tūkstošus skatītāju, un luga atkal var izrādīties par Zeltiņa uzvaras gājienu, Idzīgi Vilks Rīgā, ko izrādīja Vašingtonas ansamblis, apcejojot lielākos latviešu centrus, bet ALAs kongresā saņemot KF balvu.

Rakstnieks Nik. Kalniņš atzinis, ka pietiekamī stalgāts kājām un laiks iegādātles savus spēkratus. Arī uz draugiem nevar pietiekami paļauties, ja kaut kur tālāk jābrauc. grūti dabūt kādu, kas būtu ar mieru aizvest vajadzīgā vietā ar savu auto. Rakstnieks iegādājies Rambleru, bet pie stūres rata pagaidām var braukt tikai meita Ilze, kuŗai jau no iepriekšējā gada ir braukšanas atļauja.

☆

Garāža ne vienmēr domāta tikai automašīnu novietošanai, dažreiz to izlieto arī citām vajadzībām. Ņujorkas skautu daiļamatniecības kūrsi tagad notiek Flašingā, Krastā garāžā. Katru ceturtdienas vakaru no garāžas izbrauc īpašnieka mašīnu, lai kursu dalībnieki varētu veikt uzdotos uzdevumus. Kaļ, sit, kausē, spodrina, griež un gatavo, lai veidotu gredzenus, svečturus, saktas un citus tautiskus izstrādājumus. Kursi notiek otro gadu un ar jaunajiem kursantiem domāts aizstāt vecos daiļamatniekus, kuŗu skaits ar katru gadu samazinās.

Ezītis

MIRUSI ĀDOLFA KAKTIŅA DZĪVESBIEDRE

ASV Kalifornijā 10. maijā savā mājā mirusi dziedoņa Ādolfa Kaktiņa dzīvesbiedre Zelma. Aizgājēja jau ilgāku laiku slimojusi ar ļaundabīgu audzēju un ārstējusies slimnīcā. Taču ļaunās slimības gaitu nav bijis iespējams apturēt.

NUJORKA

ŅUJORKA

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometne Katskilu kalnos sākas 6. jūlijā, turpinoties 4 nedēļu periodus. Dalības maksa Ņujorkas draudzes locekļu bērniem 45 dolari, citu draudžu un konfesiju piederīgiem 55 dolari, bet 60 dolaru par divu nedēļu periodu tiem, kuŗu vecāki nepieder nevienai draudzei. Nometni šogad vadīs māc. A. Ozols. Ņujorkiešiem pieteikšanās pie svētdienas skolu pārziņiem, no citām vietām pieteikties Draudzes namā, 564 Second St. Brooklyn, N. Y. 11215.

Vasaras nometnē iespējams pārgulēt vai arī pavadīt atvaļinājumu. Pārgulēšana telpās 2 dolari no personas, teltī 1,50. Iespēju robežās nometnē var arī paēst brokastis, pusdienas un vakariņas.

Draudzes namā notiek remonta darbi, kas izdoti būvuzņēmējam. Izlabos kāpnes, ieliks jaunas grīdas, izbūvēs pagrabu, krāsos sieŗas un griestus. Darbi prasīs ilgāku laiku, paredzot tos izbeigt vasarā.

I.

ROČESTRA (N. Y.)

Cetrinieku — prof. Annusa, Milta, Gaiļa un Krūmiņa gleznu izstāde 16. un 17. maijā Ročestrā izvērtās par plašu un vērtīgu mākslas skati.

Mākslinieku lielā uzupurēšanās un tālā ceļa mērošana uz mūsu mazo koloniju nebija veltīga. Tautieši pirmai latviešu gleznu izstādei Ročestrā veltīja lielu atsaucību. Izstādi apmeklēja vairāk kā simts mākslas cienītāju. Ja mākslinieki iebrauca Ročestrā ar tukšu riepu smagās gleznu kravas dēļ, tad atpakaļ celā viņi varēja doties droši, jo ročestrieši jūtami atvieglināja smago gleznu kravu. Un kā dārgas atmiņas, daudzu tautiešu dzīvokļus rotā skaistas un vērtīgas gleznas.

Lai sirsnīgs paldies mākslinieciem, šīs idejas ierosinātājiem un īstenotājām A. Graudiņai un vanadžu priekšniecei N. Krēsliņai. Uz kādreiz atkalredzēšanos bija mākslinieku atvadu vārdi.

R. Pāvasars

KALAMAZŪ

Prof. Jāzepa Vītola dzīvesbiedre Annija Vītola, viesodamās turpat 2 nedēļas Kalamazū, paspēja sniegt Kalamazū ev. lut. latviešu draudzei garīgu koncertu Ciānas baznīcā, bez tam abu draudžu dievkalpojumus kuplināja savām dziesmām, piedalījās koŗa „Dziesmu Vairogs" mēģinājumā, un iepazīstināja Latviešu skolas skolēnus un skautu — gaidu vienības ar Jāzepu Vītolu un viņa dziesmām.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

31. maijā plkst. 2,00 Betlemes baznīcā vidusskolēnu mācības gada nobeiguma dievkalpojums, māc. R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis: skolas sarīkojums.

Citās vietās šai svētdienā Ņujorkas draudzei dievkalpojumi nebūs.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

31. maijā plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola, plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds.

Pēc dievkalpojuma skolas nobeiguma sarīkojums baznīcas apakšējā zālē.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien. plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

31 maijā Jauniešu iesvētkos dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Sīpols un V. Liventāls.

Sestdien, 30. maijā, plkst. 11 no rīta Woodlawn kapsētā, Woodward Ave, starp 7. un 8. jūdzi, iepretim State Fairs, draudzes nodaļjumā. Latviešu kapu pieminekļa iesvētīšana. Māc. J. Lazda, māc. J. Sīpols un māc. V. Līventāls.

7. jūnijā plkst. 12,00 dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Sakramento, 31. maijā plkst. 11 rītā dievkalpojums. Mācītājs G. Kness - Knezinskis.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2032 E. 30. ielas un Prospect Ave, krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio. 44126.

31. maijā dievkalpojums. Māc. K. Sautiņš.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Henrijs Mooru

RĪTDIENA NEKAD NENĀKS

V Zālē šalca aplausi. Pianists apsēdās pie instrumenta. Tā bija Bethovena divdesmit pirmā sonāta un Pēteris sajuta vieglu sērīgumu. Viņš bija domājis par Danu, un šī var noklūt arī pa dažiem blakus bija kā atbilde no tālienes. Nesen, Danas vecāku jūrmalas mājā, viņi abi to bija klausījušies skaņu platē. Tas bija vēlu vakarā, gandrīz tumšajā stikla izbūvē, kur bija tikai ķekaraini un tumsas. pinkaini stādi, kaktusu, agāvu un cilpaīnu efeju mudžeklis. Viņi gulēja uz lāvām, kas bija ieviliktas telpā no peldbaseina malas, nekustīgi, noguruši un laimīgi. Tas bija tikai dažas dienas atpakaļ. Tagad, klausoties to pašu sonātu, viņam bija jāskata arī mākslinieka nosvīdusī piere un priekšā sēdētājas matu adatas. Pēteris jutās gandrīz vainīgs, ka bija atnācis, bet domās mēģināja sevi attaisnot. Tas taču bija Pēteris Rēns, kas šeit sēdēja. Otrs Pēteris, Pēteris Marvins nebija šeit. Viņš noteikti nebija šeit.

— Mūzika ir eksistenciālistiskākā māksla, — rezonēja Ženēva koncerta beigās. Ne vārdi, ne redzami attēli neuzspiež mums tās saturu un jēgu. Bet tu izskaties kā aizsapņojies. Vai jūs visi... emigranti esat tādi, gandrīz romantiski?

— Kas par to?

— Tā ir ticēšana kaut kam, kas jau miris, vai melīga pieķeršanās kaut kam, kā nemaz nav.

— Tev taisnība. Bet es gribu piederēt pie šīs nonievāto cilts. Tāds noskaņojums, mana mīļā, man ir lēta narkoze, kas man ļauj aiziet no esošā un kavēties kādā abstrakcijā, brīdi, kad es par reālo nedodu ne grasi.

Kad viņi atkal bija uz ielas, lietus bija apstājies, Brodvejs smaidīja tūkstots spuldzēm. Smaržoja cepti rieksti, kastāņi, lēta ēļļa, benzīns un cigāri. Kādā bārā skaļrunis dvesa Džonija Matīsa grāvēju. Baltā kokvilnā tīts melnais jūrnieks turēja tik cieši saspiestu meiteni, kā greizu jautājuma zīmi.

☆

Varbūt tas notika tai pašā naktī. Vai varbūt citu nedēļu vai citu gadu. Kādā baznīcā nozvanīja pusnakti, kad Pēteris atgriezās savā viesnīcā. Priekšnamā aiz pults sēdēja nakts virs. Viņš nepakustējās. Vēl daži cilvēki sēdēja zviļņos. Viņi bija sastinguši nakts klusumā, pat avīzes nečaukstējā viņu rokās, un ielas troksnis bija nomiris uz sliekšņa. Arī celtnis traucās tik klusu, kā kustēdamies beztelpas tukšumā. Vai tā bija tiešamība, vai citas dimensijas dekorācija? Izkāpis savā stāvā, Pēteris pakāpās pa gaiteni, pārvilka roku sejai, izrāva no pogcauruma nolūkušo neļķes ziedu un atslēdza durvis. Uz galda dega spuldze. Kāds virs sēdēja pustumšā un lēnām pagriezās pret viņu.

— Labvakar, draugs, — Andrejs sacīja. — Man uzticējās un ielaida pie tevis. Tu varbūt būsi noguris, Pēter, bet tev nav jārunā. Es iešu driz. Tāda nakts laukā, migla un viss netīrs. Lūk, lasīju šo grāmatu uz tava galda, Paula Tillicha apceri par grēku. Tas bija tik aizraujoši, ka nejutu kā palet stundas.

Spuldzes gaismā spīdēja galda brūnā virsma, grāmatas zilums un Andreja kalsnā roka uz tās.

— Autoram taisnība, — balss turpināja tumsā, — grēks ir tikai atšķirtības stāvoklis, atšķirtības vispirms no sevis paša. Un glābiņš ir sevis atrašana, atkal savienošanās ar to dzīvi, kurai biji radīts. Un sevis iznīcināšanas instinkts ir tikpat liels, kā sevis saglabāšanās instinkts. Dažreiz tikai tāds nieks nosliec svarus vienā, vai otrā pusē.

Pēteris nosvieda mēteli un apsēdās.

— Reiz mēs par to runājām dzimtenē. Mēs sēdējām kādā vasaras naktī Āgenskalna kuģīšu pieturas apstādījumos. Vienādās laika atstarpas no Daugavas miglas iznira kuģis, sarkanā un zaļā uguns, soļi uz dēļiem, zvans nakts klusumā...

Pēteris noņēma kakla saiti un, pacēlis roku, pārtrauca runātāju.

— Tavs salīdzinājums par svariem ir gaužam vecs, Andrej. Man nav bailes no viņu nosvēršanās uz nelabo pusi. Esmu tik daudz saņēmis no dzīves, ka vajadzētu mirt šai brīdī. Bet, man liekas, ka varu nō dzīves vēl kaut ko piedzīt, varbūt pat divsajuta vieglu sērīgumu. Viņš bija domājis par Danu, un šī kāršā apmērā, un ka pie laimes bija kā atbilde no tālienes. Necejiem.

Andrejs skumīgi nogrozīja galvu un atgāzās krēslā. Tikai kaulainās rokas palika gaismā. Viņa balss atkal skanēja no tumsas.

— Mirt šai brīdī? Bet tam tu esi pagalam nesagatavots. Tu esi kā ceļinieks ar ļesapostām ceļa somām. Nekas nezūd no nekā nevar aizbēgt. Arī šī mūsu sarunā ir tikai kādas tālo gadu sarunas turpinājums, šī nakts, kāpašu sonātu, viņam bija jāskata das citas nakts turpinājums. Varbūt šī ir daļa no tā vakara, kad mēs sēdējām Māras baznīcā kāda mīļa drauga pieminas stundā? Aizlūdza par mākslinieka Oskara Norīša dvēseli un Mariss Vētra pustukšajā baznīcā nodziedāja labā zēna mīļākās dziesmas pirmo pantu. Vai atceries? „Tumšā naktī, zaļā zālē, laukā laidu kumeliņu. Nu, Dievi ņi, tavā zīņā..." Bet varbūt šī ir tās ziemas nakts turpinājums, kad mēs, pulciņš draugu, pēc jautrām stundām pilsētā, nonācām Meža parkā. Ormaņi ar kamanām gaidīja, bet mēs bridām pa sniegu kā ziliem putekļiem un smējāmies kā negudri un bez iemesla. Melnas egles bija ap mums kā sardzē, un tik daudz zvaigžņu. Zini, tādas vakars, kā svētvakars, pat daži apgaismoti logi kaut kur, kā pasta kartes bilde. Bet mēs nevarējām dabūt tevi prom. Tā mēs saldējām kājas un gaidījām uz tevi, jocīgo. Un mēs visi bijām kā zilā ledū iesaluši.

Pēteris piecēlās un novērsās no spuldzes spožuma. Viņa acis bija karstas. Bāla svēdra, kā rīta ausmas nojauta ielīpa togā, tālu apakšā Vašingtona arka debesja spēkratu ugunīs. Kādi soļi klabēja tumsā, soļi, kas bēga no nakts.

Arī Andrejs piecēlās un uzlika dzeltenu roku uz grāmatas. — Tā paliek turpat atvērta, Pēteri Rēn. Viņam taisnība: atšķirtība noved pie pašizmīcināšanas.

Pēteris strauji atgriezās.

— Atstāj mani. Aizej. Es neesmu Rēns. Mani sauc Pēteris Marvīns, un es nekad neesmu ar tevi sēdējis uz viena sola. Iegaumē, mans vārds ir Pēteris Marvīns.

Viņš pagrāba spuldzi, lai apgaismotu sava viesa seju, bet Pēteris nevarēja saskatīt vairāk, kā tikai kaulainos vaigus un tumsas pielijušos acu dobumus. Tad cieminš pagriezās un pazuda tik ātri, ka Pēteris nepaguva pat nolikt spuldzi.

Pēteris atgriezās pie galda, aizvēra grāmatu un atpogāja krekla pie kakla. Atvēris mazu kārbiņu, kur gulēja slaidi, dzeltāni Nembutola stobriņi, viņš iemeta divus mutē. Miega zāles iedarbojās tik ātri, ka viņš tikai streipuļodams nokļuva līdz vājai un ar klusu kungstienu iekrita ilgā nemaņā.

Mūrgi kā dūmi satinās ap viņu. Iesirmis kungs nāca viņam pretim ar izstieptu roku. — Tas ir labi, Pēter, ka atkal atgriežaties pie mums darbā. — Un Pēterim bija jābrīnās, cik maz viņa bijušais direktors pārvērtiēs. Viņš iekungstējās, bet nespēja atbildēt. Pavisam tuvu bija norūpējušās Ženēvas acis, kas pētīgi vērās viņā. Nē, tā nebija Ženēva, tā bija jaunkundze no skaņu plašu veikala. Tad liels auto iznira no nekurienes, nāca viņam taisni virsū, apstājās sarkanā gaismā, kā degošs sarkofags. Ziliem akmeņiem uz balta kakla žilbinot, izkāpa Dana. Bāls zids kā ūdens lija ap viņas augumu. Garš durvju sargs ar harlekīna lēcienu un uzvilktu lietus sargu steidzās viņai pretim, pagrūda Pēteri. Bet viņa pieglauda vaigu viņa mitrajai sejai. Un pēkšņi nebija ne lietus, ne miglas, ne automobiļa. Bija atkal mirdzoša diena, viņi gāja gar krastu, lasīja gludos akmentiņus. Dana iekārās, kā bieži, viņa elkonī un lūdzās: „Ņem mani kukuragās, es vēl esmu tik maza". Viņas mute bija tik tuvu, ka viņš noreiba un krita kādā dziļumā, bet no augšas skanēja viņas sauciens atbalsis, kas atbalsojās daudzās tukšās milzu telpās. Viņš tausteja, savā kritienā mēģinādams satvert Danas roku, viņas plīvošos matus. Tad mūrgi pazuda tikpat spēji, kā nākuši, un nekas vairs netraucēja viņa miegu.

Pēteris pamodās otrās dienas vakarā. Galva atkal sāpēja un viņš juta nevarīgas dusmas par nokavēto dienu. Tā bija pirmā reize, kad cīņā ar laiku un nogurumu viņš bija zaudējis. Nepacietīgā skubā viņš uzvilka svaigu veļu, izvēlējās pelēku uzvalku un melnu kakla saiti.

Žaukā mazliet līnāja. Pelēkas mākoņu skupsnas drūzmējās virs Bruklinas līča, ledegās pirmās ugunis. Uz ielas viņu pārņēma bailes. Tās bija pēdējo nedēļu un mēnešu vienmēr pieaugošās bailes. No kā? Viņš nezināja. Varbūt viņš baidījās satikt Pēteri Rēnu?

Viņš aizgāja pavisam citā virzienā, nekā bija domājis. Zemgaudzījis ostas ēkas un līča brūno ūdens līmeni, viņš tomēr pagājās tuvāk un sadzirdēja viļņu mudīgo plenkāšanu. Cik gadus viņš nebija tā stāvējis lielas upes krastā? Varbūt pēdējo reizi tas bija Daugavas malā, tai vakarā, kad liels, melns kuģis gaidīja uz viņu, un aizmugurē palika apbūmšotā pilsēta? Viņš piegāja pavisam tuvu krastam. Ja es tagad mestos ķēķā, tā būtu divkārša slepkavība. Vienā laikā aizletu bojā Pēteris Marvīns un Pēteris Rēns, viņš nosmīnēja. Bet vai tas maz bija vajadzīgs? Viņš taču nebija nelaimīgs. Viņam nekas nekaitēja. Viņš tikai vairs netika galā ar savu lielo pasākumu. Viens Pēteris netika galā ar otru. Varbūt tiešām būtu labāk spert vēl vienu soli uz priekšu un viss būtu nokārtots? Īsā brīdī viņš atcerējās daudzos dažādos gadījumus, kā bija nikojušies pašnāvnieki. Vai novilkt svārkus, vai varbūt tikai atstāt malā dokumentus, vai atstāt īsu vēstuli, lai kārtības sargiem nevajadzātu liekas rūpes? Viņš sāka meklēties pa kabatām, bet viss vajadzīgais bija palicis kādā citā uzvalkā. Tomēr, kaut kas vēss un gluds ieslīdēja saujā. Tas bija mazais olis no dzimtenes kapsētas, ko viņš bija iebāzis azotē tai tālā, saulainā rītā, atstājot darbu. Viņš gribēja apskatīt akmentiņu, kad spilgts gaismas kūlis aplēja viņu. Kāda automobiļa starmetis.

Vai spēkrati tam nebija jau sekojuši visu laiku? Viņš atkāpās no ūdens malas un piespiedās pie balsta, kas turēja varenā tilta pamatus. Zems sporta auto lēni tuvojās, un gaisma pielipa viņu pie sienas.

— Nē, nē, — viņš runāja, — es to negribēja. Es to nebūtu darījis.

Tad viņš lēni gāja pretim nepielūdzamajam gaismas staram un klusi teica:

— Palūk, ko es atradu kabatā. Un viņa sejā bija vainīgs smaids. (Beigas)

PROBLĒMAS, KAS SKAR JAUNO UN VECĀKO PAAUDZI VISOS KONTINENTOS

Kādas ir manas attieksmes ar Latviju? Kas es varu būt Latvijai?

(Vēstule no Lidsas, Anglijā)

(A.P.) — DVF Lidsas nodaļas latviešu skolas pirmajā audzēkņu izlaiduma aktā, ļoti spēcīgu, daudzas aktuālas nacionālas problēmas skaņošu runu teica Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidija loc. J. Andrups.

„Ikvienam latvietim, kas tagad dzīvo trimdā, ir jāatbild viens lielais, izšķirīgais, centrālais jautājums un no veida kādā to atbild, iekrāsojas visa viņa dzīve. Šis lielais jautājums skan — kādas ir manas attieksmes ar Latviju?

Šis jautājums jāatbild arī tiem jauniešiem, kas tagad beidz latviešu skolu, tāpat viņu skolas biedriem, kas tajās vēl turpinās mācīties.

Viņiem šis jautājums varbūt visgrūtāk atbildams, jo viņi nav Latvijā dzimuši, nav to savām acīm redzējuši. Nav redzējuši, kā ievas zied Gaujas krastos, nav peldējušies baltu smilšu jūrmalā. Rīgas jūras līci, nav braukuši laivā pa krācēm pilniem Daugavas ūdeņiem. Viņiem Latvija ir teiku zeme, kas guvusi īstāku saturu, ja viņu ar interesi mācījušies skolā vai klausījušies vecāku stāstu par mūsu tēvzemi. Bet tā paliek pelēka, neskaidra, nezināšanas mīglā tīta zeme, ja zināšanas no grāmatām, vecākiem un skolotājiem nav devušas par to noteiktāku jēdzienu.

Bet ar to vien, ka šī jaunā audze nāk latviešu skolā, viņa ir jau sākusi dot atbildi uz lielo jautājumu — kas man ir Latvija? Viņu atbilde skan: tā ir mūsu tēvzeme, kuŗā latviešu tēvi un mātes četri tūkstoši gadu ilgi strādājuši, cīnījušies, cietuši, priecājušies un piepildījuši Dieva nolikumu būt un palikt šai pasaulē par latviešiem. Viņi ir sākuši dot atbildi arī uz jautājuma otro pusi — kas es varu būt Latvijai? Un viņu atbilde, te, latviešu skolā nākot, skan: es gribu izaugt krietns Latvijas dēls vai meita, uzticīgs savai tēvzemei, spējīgs runāt un rakstīt latviešu valodā, kas pēc lietuviešu vālodas ir vecākā valoda starp citām indoeiropiešu valodām. Es gribu izaugt cienīgs savas tautas locekļis svešā zemē, lai kādreiz varētu celt pats savu valsti un kopt pats savu tēvzemi.

Izšķirigais mūsu dzīves jautājums — kādas mūsu katra attiecības ar Latviju — mūs dažkārt moka, jo mēs bieži neredzam praktiskas iespējas, kā varētu Latvijai palīdzēt, kā pielikt roku, lai tēvzeme atkal kļūtu brīva; kā izvērst savu dzīvi, lai tā pildītos ar latvisku saturu.

Mēs dzīvojam svešās zemēs, esam ieslēgušies citu tautu saimniecīskā un politiskā dzīvē. Kur gan te vieta latviskajam? Šādos apstākļos mēs dažkārt jūtamies kā septiņi malēnieši stāstā par māju, kas uzcelta bez logiem. Malēnieši izmēģinājās nest gaismu šai mājā ar maisiem. Mēs dažreiz domājam, ka pietiek, ja piederību Latvijai apliecina, piespraužot pie krūtīm Latvijas karodziņu, uzdziedot svētku jūsmā kādu dziesmu, noraudot kādu asaru par zudušo dzimteni. Ar to vien nepietiek! Ar maisu latvisko ienest mājās nevar, ir jāatver logi, durvis un sirds!

Vēl grūtāk ir jaunajai audzei, kas aug starp citu tautu bērniem, un bērni zināmā vecumā grib būt visi vienādi: to, kas ir atšķirīgs, pamana un par to dažkārt zobojas. Mūsu jaunajai audzei ir jādzīvo divās pasaulēs — angļu kultūras pasaulē skolas biedru vidū un latviešu pasaulē, kad pārkāpj mājas sliekšni. Un tas nav vienmēr viegli. Ne vienmēr šīs pasaules ir sasaknīgas, un jaunai dvēselei šim konfliktam jātiek pāri.

Vai tad nav labāk aizmirst, ka tu esi dzimis latvietis un augt par angli?

Nē, nav labāk!

Cilvēki ir daļa dabas un Dieva un dabas likumi nosaka dzīvības veidu nemainību. Ja kāds putns ir piedzimis par lakstīgalu, tas nevar kļūt par zvirbuli. Ja bērns dzimis latvietis, tas neklūst par angli tikai ar to vien, ka neiemācās runāt latviski, aizmirst Latviju, runā angliski un noliedz, ka ir latvietis.

Neviena tauta necienī tos, kas atlūzt no tautas zara, kas lauzuši uzticību savai tautai un asimilējušies, noliegdami savu izcelsmi. Uzticība savai tautai ir labākais tikums, to nedrīkst lauzt. Bez tam arī paša sirdsapziņa agri vai vēlu apsūdzēs par uzticības laušanu. Visa vēsture ir pilna nelaimīgu cilvēku, kas sabojājuši savu un citu dzīves savas tautas pamešanas dēļ. Renegāti noziedzas pret dabas un Dieva likumu, ka katram dzīvības veidam jāpiepilda savs uzdevums un katram tautas loceklim jādzīvo uzticībā ar savu tautu.

Kādas tad nu ir atbildes uz lielo jautājumu par mūsu attieksmēm ar Latviju?

1. Vieni saka to, kā atbild renegāti: es noliegšu, ka esmu latvietis, ieaugšu citā tautā, asimilēšos, kļūšu par angli vai vāciešti vai amerikāni. Tie visi pieDzīvos renegātu salauztās dzīves likteni.

2. Otri saka: es nenoliegšu, ka esmu no latviešiem cēlies, bet lojāli iekļaušos jaunajā dzimtenē. Tie ir tā sauc. ceturtdaļlatvieši, un viņiem nebūs īstas vietas ne savā, ne citās tautās, jo neviens viņus necienīs.

3. Trešie saka: es apliecināšu, ka esmu latvietis, runāšu savā mājā latviski, bet es neredzu iespēju ko praktiski darīt Latvijas labā, tāpēc atturēšos no organizācijām, no politikas. Tie ir puslatvieši.

Taču Bībele saka: „Esi karsts, jo ja tu būsi remdens, es tevi izspļaušu." Un lielais norvēģu rakstnieks Ibsens saka: „Kas esi, tas esi viss."

Mīļie jaunie draugi, tāpat vecāki un skolotāji, ja gribam atbildēt uz lielo jautājumu par mūsu attieksmēm pret Latviju tā, ka šis jautājums mūs neraud, tad tas mums jāatbild ne tikai ar daļu, bet ar visu savu būtību. Mums jāapliecina piederība Latvijai ne tikai ar vārdiem, bet ar darbiem un ar visu savu dzīvi un visu sirdi. Jaunajiem tas nozīmē iet ne tikai angļu skolā, bet arī latviešu skolā, augt soli pa solim latviskumā, latviešu valodā, meklēt ceļu uz latviešu grāmatām, vienmēr apliecināt piederību pie latviešu tautas un kļūt par Latvijas brīvības cīnītājiem, kad spēks būs nobriedis.

Un vecākai paaudzei tas nozīmē katram dzīvot līdzi Latvijas traģiskajam liktenim, ikdienā vienmēr un visur paužot tās brīvības saucienu, palīdzēt tautas brāļiem dzimtenē ar draudzīgu vārdu un atsaucīgu sirdi, pulcēties latviešu organizācijās un draudzēs, lai mūsu spēks būtu vienots, ne izkaisīts. Latvijas nākotnes labā mums mūsu jaunā audze jāaudzina par krietniem latviešiem, nākamās Latvijas cēlējiem un tās pilsoņiem. Neaizmirsīsim, ka Otrā pasaules karā zaudējām tikai kauju, bet ne karu par Latvijas tiesībām. Trimdā mūsu cietoksnis ir mūsu ģimenes, skolas un mūsu organizētais spēks. Mums jābūt ciešiem šo spēku sargātājiem, tad mūsu cietoksnis nekritīs.

Bet jums jaunajiem, kas beidzat latviešu skolu, es nevaru iedomāties labāku padomu dot līdz kā jau minētos Ibsena vārdus: „Kas esi, tas esi viss." Esi viss izglītības ceļā, ko esi izvēlējies, esi viss darbā, kas būs jāveic, esi viss mīlestībā pret vecākiem un draudzībā pret cilvēkiem, esi viss uzticībā Latvijai, tad arī Latvija tevi kādā dienā svētīs. Un tad arī jums smaržos ievas, šalks Baltijas jūra un skanēs Daugavas ūdeņi."

$1.50 + 25c pasta izd.

ONTARIO DZIVOJOŠIEM + 3% TAKSE.

BELLACCORD ELECTRO skaņu plates

78 APGRIEZIENI

PROF. PAULS SAKSS
21. Maza serenāde. Arlekīna serenāde. (Drigo)
22. Šķiršanās. Valsis. Neaizmirsu mani, Rozmarija. Fokstrots.
2. Mīlas laime. Valsis. Barkarola.
13. Ar savu mīļu esmu viens. Tango. Es pasauli aizmirst vēlos. Valsis.
14. Sen aizgāja mīla. Valsis. Atceries, draugs. Valsis.
1. Vēl Tu rozes plūc. Mātes gars — Mana laime.
2. Šūpļa dziesma (V. Mocarts) Šūpļa dziesma. (J. Brāmss).
90. Teici to stundu, to brīdi. Daugaviņa, māmuliņa.
75. Sīkie pirkstiņi (E. Melngaiļa) Es karāi aiziedams. Tautas dziesma.

MARISS VĒTRA
74. Grūtā brīdī. L. Garuta. Jaunībai. E. Dārziņš.
93. Līgo dziesmas. L. Garuta. Šitā, zēni, mums dzīvoti. Tautas dziesma.

Arturs PRIEDNIEKS-KAVARA
9. Santa Lucia. Tiritomba.
20. Ak, Mari. Tevi mīlu.
15. Skumjas. Tango. Tu — mana laime. Tango.
4. Eleģija (Masnē). Mana saule (O sole mio).
82. Pērļu zvejnieks. Smejies, Pajaco.

ĀDOLFS KAKTIŅŠ
88. Riga dimd. Pieci gadi kalpiņš biju.

JĀNIS NIEDRA
3. Kulies pati, kungu rija. Tautas dziesma. Bandinieka rudzi auga. Tautas dziesma.

HERTA LŪSE
5. Glāsts (Jānis Mediņš). Svētā mīla (L. Garuta).

Tālis MATISS, Pēteris LICITIS
97. Skaists bija tas laiks. Angļu valsis. Mans mīļais draugs. Fokstr.

ALFRĒDS PORIŅŠ
7. Kurzemes pērle Fokstrots. Tūdaļ deja iesāksies. Polka.

ALEKSANDRS KORTANS
6. Ziņģētāju sievu ņēmu. Tautas dziesma. Smuidra priede siliņā. Tautas dziesma.

PAULA BRIVKALNE
98. Katra sieviete sapņo par milu Valsis. Pie Rio Negro. Tango.

JAUKTAIS KORIS
18. Alutiņš-bāleliņš (J.Graubiņš) Gribēju tālajos laukos iet.

Ansamblis LATVJU DZIEDOŅI
79 Meži, zaļie meži. Man bij maza grāmatiņa.

BELLACCORD vokāls ansamblis
11. Dzintarjūras krastā. Valsis. Mīlas šaubas. Valsis
73. Mans kuģis uz dzimteni brauc. Latvju jūrnieka sveiciens. Valsis.

Latvijas radiofona orkestris
66. Melancholiskais valsis. Barkarola. Offenbachs
67. Šopēna popurijs.

Vidzemes artil. pulka orķestris
70. Latvju polka. Mazurka.
71 Sudmaliņas. Meža pasaka. Valsis.

Rīgas kājnieku pulka orķestris
83. Parādes maršs. Caur sidraba birzi gāju.

BELLACCORD ORĶESTRIS
10. Cigānu melodijas (P.Sarasate)
89. Smeldzošā kaisle. Tango. Cigānu skumjas. Tango.
99. Viesos pie Lehara.
100. Viesos pie Kalmaņa.

ZIEMAS SVĒTKU PLATES
68. Ak tu, priecīgā. Ak, eglīte (T. Reitera koris).
69. Ziemas svētku melodijas.
91. Klusa nakts. Es skaistu rozīt' zinu. (DV viru koris)
92. Jūs bērniņi nāciet. No debesīm es atnesu. (DV viru koris)

DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.

Toronto 2-B, Ont.

MEIJĀM PLAUKSTOT ONTARIO EZERA KRASTĀ

Dzīvojot pilsētā, kuŗas slieksni ir ezers, viegla iespēja īsā laika sprīdī pagriezt muguru mūŗiem, stabiem un stieplu žogiem, lai pievērstu seju vēsam un spirdzinošam zilumam. Vienīgi lielpilsētas troksnis un dūmeņu kūpēšana apziņā vieš diezgan panetīro ikdienu, kuŗa citādi būtu pavisam viegli piemirstama.

Brīnišķais ūdens plašums sava kustībā un dunēšanā atļauj domām pilnīgu vaļu skatīties pagātnē un paklejot pa tagadni.

—Kāda gan šeit izskatītos, ja bālģīmju ienākšana nebūtu pavērusi šīs zemes garīgo apvārsni nesātībā un steigā tādai nākotnei, pār kuŗu vēl ilgi gaisā karāsies nelietīgi lietotā šaujamā pulvera dūmi un smakas, ko aiz sevis atstājis bēgošu bifeļu bars.

Šī zeme ir veidota tikai kā ekonomiska organizācija, kas savus izmantotājus, jo — pagrūti teikt — kopējus, ar maz ko saista milestībā un naidā tās garīgai rītdienai.

Kāda nabadzīga dzīves veidošanās bez pārdzīvojumiem bagātām paražām.

Mirdzošā diena šūpojas zilā ezerā pretim vakaram. Ir laiks vai kā citādi, kur pulcētos viena novada ļaudis, vai nu pēc dzimšanas vietas vai dzīves vietas Latvijā. Šie novadi varētu simbolizēt un arī būt nosaukti Senlatvijas novadu vai pilskalnu vārdos. Tur, protams, būtu iekārtota arī jāpuguns un citas līgošanai nepieciešamās rekvizītes.

Novada sētā Jāņu tēvs un Jāņu māte ar sētas ļaudīm sagaidītu jāņu bērnus ierodamies. Jāņu bērni — latviešu sabiedrība. Līgojot novada ļaudis varētu apciemot kaimiņu novadu sētas, gluži kā dzimtenē to darījām ar saviem kaimiņiem. Protams, apdziedāšanās un viss cits — kā īstos labos Jāņos pienākas.

Glābsim šo skaisto latviešu tautas tradiciju — līgošanu.

Vajadzīga tikai neliela režija, izdoma un organizēšana. Laika vēl ir, jo meijas tikko sākušas plaukt Ontario ezera krastos.

Ar pacilātu prātu es atgriežos pilsētā. Cauri satiksmes gaismām un reklāmu raibajiem zibšņiem es redzu Jāņu nakts mirdzēšanu visā savā godībā un es dzirdu: „Līgo, līgo!"

Mani pārņem prieks, ka piederu pie tautas, kas savu dzīvi greznojusi un laimīgu darījusi skaistām parežām un tikumiem.

Šī prieka pavēnī iegriežoties, mazāk kož acīs nelietīgi lietotā šaujamā pulvera dūmi.

Aistu Jānis

Swiss Canadian Meat & Sausage veikals

1622 Bloor St., W., Toronto. LE 3-7336

Piedāvā jums visāda veida gaļas izstrādājumus, kā žāvētu gaļu, dažādu šķiņu desas, uzkožamos, delikateses.

● Tāpat liela saldumu izvēle. ● Laipna apkalpošana.

Runājam vāciski.

JŪS MEKLĒ!

Māte meklē dēlu

JĀNI ALBERIŅU,

dzimis 1917. gada 5. jūnijā, dzīvojis Oak Park, Ill., U.S.A., 6642 W. Roosevelt Rd.

Lūdz atsauktīes laikraksta birojā, 123 Huron St., Toronto 2.B, Ont., Canada, meklējamo vai kādu, kas par viņu ko zinātu.

DV TEĀTR
izrāda sestdien, 30. maijā,
Sv. Andreja baznī
M. Z
KURR
Režisors: B. ZVAIGZNE.
Ieejas kartes: $ 2,00 un $ 1,50 ie
Studentiem puscenas.

31. maijā gadskārtējie
PAVASARA SVĒ
SIDRĀBENĒ
pl. 11,00 dienā — Vieglatlētikas sezonas atklās
sieviešu, vīriešu un jaunatnes
pl. 15,00 — Kanādas latviešu meistarība
le vīriešu basketbolā.
pl. 16,15 — DZIESMAS UN MŪZI
Piedalās: Hamiltonas jaunat
TA meiteņu kvintets un To
dibinātais sekstets MEZMEI
Bērnu rīcībā plašais rotaļu laukums ar jaun
šūpolēm un virves gaisa brauci
Ieejas maksa bērniem 50 ¢, pieaugušiem $ 1,-
Visa Sidrabenes territorija sarīkojum
Visus laipni lelūdz:
SIDRABENES P

KAKTIN
Veicam visādus transportus ar modernā
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvan
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

Pērciet paši un dāviniet savie
sveštautiešiem
Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME
Senātora Thomas J. Dodd ievads
Grāmata par Latvijas valsts iznīcinā
DAUGAVAS VANAGU GRĀMA
123 Huron Street, Toronto 2

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St., TORONTO 2-B, ONT. CANADA

VAJA
SIEV
labā ģimen
uzraud
ūn VIEGL
DAR
Ļoti labs' atal
uz
Lūdz
Mrs. VI
HI 7.134

TAUTIEŠ
pirms nododat iespiešanai sav
iespiedumdarbus citur, sazinie
LATVIJA - AMERIKĀ - SPI
Mēs iespiežam
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJAD
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BIĻETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIN
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, API
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas
PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT L
123 Huron St., Toronto 2-B, CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

UN VECĀKO ENTOS

būt Latvijai?

tību. Mums jāapliecina piede-
ba Latvijai ne tikai ar vār-
em, bet ar darbiem un ar visu
vu dzīvi un visu sirdi. Jauna-
em tas nozīmē iet ne tikai an-
ū skolā, bet arī latviešu sko-
augt soli pa solim latvisku-
ā, latviešu valodā, meklēt ce-
uz latviešu grāmatām, vien-
r apliecināt piederību pie lat-
ešu tautas un kļūt par Latvijas
ivības cīnītājiem, kad spēks
s nobriedis.

Un vecākai paaudzei tas nozī-
ē katram dzīvot līdzi Latvijas
ēgiskajam liktenim, ikdienā
enmēr un visur paužot tās
ivības saucienu, palīdzēt tau-
s brāļiem dzimtenē ar drau-
igu vārdu un atsaucīgu sirdi,
tlcēties latviešu organizācijās
draudzēs, lai mūsu spēks bū-
vienots, ne izkaisīts. Latvijas
kotnes labā mums mūsu jau-
audze jāaudzina par krieti-
em latviešiem, nākamās Lat-
jas cēlājiem un tās pilsoņiem.
aizmirsīsim, ka Otrā pasaules
rā zaudējām tikai kauju, bet
karu par Latvijas tiesībām.
imdā mūsu cietoksnis ir mū-
ģimenes, skolas un mūsu or-
nizētais spēks. Mums jābūt
šiem šo spēku sargātājiem,
t mūsu cietoksnis nekritīs.
Bet jums jaunajiem, kas bei-
at latviešu skolu, es nevaru
iomāties labāku padomu dot
z kā jau minētos Ibsena vār-
s: „Kas esi, tas esi viss." Esi
s izglītības celā, ko esi izvē-
ies, esi viss darbā, kas būs
veic, esi viss mīlestībā pret
cākiem un draudzībā pret cil-
kiem, esi viss uzticībā Latvi-
, tad arī Latvija tevi kādā
nā svētīs. Un tad arī jums
ažos ievas, šalks Baltijas jū-
un skanēs Daugavas ūdeņi."

c pasta izd.

EM + 3% TAKSE.

TRO skaņu plates

E Z I E N I

LFRĒDS PORIŅŠ
Kurzemes pērle. Fokstrots.
Tūdaļ deja iesāksies. Polka.

EKSANDRS KORTANS
Ziņģētāju sievu ņēmu.
Tautas dziesma.
Smuidra priede siliņā.
Tautas dziesma.

ĀULA BRĪVKALNE
Katra sieviete sapņo par milu.
Valsis.
Pie Rio Negro. Tango.

UKTAIS KORIS
Alutiņš-bāleliņš (J.Graubiņš)
Gribēju tālajos laukos iet.

nsamblis LATVJU DZIEDONI
Meži, zaļie meži.
Man bij maza grāmatiņa.

ELLACCORD vokāls ansamblis
Dzintarjūras krastā. Valsis.
Mīlas šaubas. Valsis
Mans kuģis uz dzimteni brauc.
Latvju jūrnieka sveiciens.
Valsis.

tvijas radiofona orķestris
Melancholiskais valsis.
Barkarola. Offenbachs
Šopēna popurijs.

idzemes artil. pulka orķestris
Latvju polka.
Mazurka.
Sudmalinas.
Meža pasaka. Valsis.

ģas kājnieku pulka orķestris
Pārādes maršs.
Caur sidraba birzi gāju.

ELLACCORD ORĶESTRIS
Cigānu melodijas (P.Sarasate)
Smeldzošā kaisle. Tango.
Cigānu skumjas. Tango.
Viesos pie Lehara.
Viesos pie Kalmana.

IEMAS SVĒTKU PLATES
Ak tu, priecīgā.
Ak, eglīte (T. Reitera koris).
Ziemas svētku melodijas.
Klusa nakts.
Es skaistu rozīt' zinu.
(DV vīru koris)
Jūs bērniņi nāciet.
No debesīm es atnesu.
(DV vīru koris)

MAS
123 HURON ST.
2-B, Ont.

DV TEĀTRIS KANADĀ

izrāda sestdien, 30. maijā, plkst. 7,30 vakarā (precīzi)
Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē

M. ZIVERTA

KURRPURRU

Režisors: B. ZVAIGZNE. **Dekorātors: K. BĒRZIŅŠ.**

Ieejas kartes: $ 2,00 un $ 1,50 iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā.

Studentiem puscenas. Kara invalidiem ieeja brīva.

---

31. maijā gadskārtējie

PAVASARA SVĒTKI SIDRĀBENĒ

pl. 11,00 dienā — Vieglatlētikas sezonas atklāšanas sacīkstes: sieviešu, vīriešu un jaunatnes, LSAK vadībā.

pl. 15,00 — Kanadas latviešu meistarības izšķirošā spēle vīriešu basketbolā.

pl. 16,15 — DZIESMAS UN MŪZIKA.
Piedalās: Hamiltonas jaunatnes pulciņa ROTA meiteņu kvintets un Toronto tūle nodibinātais sekstets MEŽMEITIŅAS.

Bērnu rīcībā plašais rotaļu laukums ar jaunierīkotām riņķa šūpolēm un virves gaisa braucienu.

Ieejas maksa bērniem 50 ¢, pieaugušiem $ 1,-.

Visa Sidrabenes teritorija sarīkojuma vieta.

Visus laipni ielūdz:

SIDRABENES PĀRVALDE.

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Pērciet paši un dāviniet saviešiem un sveštautiešiem

Alf. Bērziņa THE UNPUNISHED CRIME ..... $ 5.75

Senātora Thomas J. Dodd ievads.

Grāmata par Latvijas valsts iznīcināšanu.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron Street, Toronto 2-B.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.

DV SAINIŠU NODAĻA,
123 Huron St.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA

VAJADZĪGA

SIEVIETE

labā ģimenē pie bērnu uzraudzīšanas

un VIEGLIEM MĀJAS DARBIEM.

Ļoti labs atalgojums. Jādzīvo uz vietas.

Lūdz zvanīt:
Mrs. VINBERGS,
HI 7-1348, Toronto.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINAJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.

Tel. EM 8-0792

CODE 416

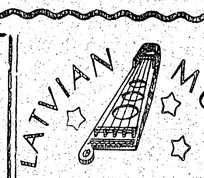

Pārstāvis
DV GRĀMATNICA
123 HURON STR.,
TORONTO 2-B, ONT.

LP11
jauna skaņu plate
Jānis Mediņš
11 IZLASES SKAŅDARBI.

GLĀSTS
MANA SIRDS IR ATKAĻ JAUNA
Leonarda Daine, mēcosoprāns.
TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 vijolēm ar orķestri
Solisti: Mairita un Gunārs Larsons
UZ AUGŠU
AKA
BIRZTALIŅA
TOREIZ
DĀRZS
IR VIENS VĀKARS PIESKAŅA
MIĻĀ SKŪPSTS
Ludmila Sepe - Eše, soprāns.
Pie klavierēm autors.
Maksā $ 6.00 + 3% takse.
Šī plate nedaudz eksemplāros dabūjama ar J. Mediņa un L. Sepes - Ešes parakstiem.

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

Steidzīgi vajadzīgi DIVI NAMDARI
pastāvīgam darbam pie
GENERAL CONTRACTOR.
Zvanīt GUNARAM
AV 5-5076, Toronto.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

✝

Lote Lācītis

dzimusi 1880. gada 10. jūnijā,
mirusi 1964. gada 13. maijā, Seatle, ASV.

SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

Kas gan no mums nevēlas

uzlabot savu dzīvi? — Lielākā daļa taču esam pelnījuši to labāko. Nerunāsim par citām problēmām, bet gan tikai par mūsu maizes riecienu, tas varēja būt biezāks. Bet vaina tomēr gul mūsos pašos: mūsu pasīvitātē, neuzņēmībā, pašpietiekamībā. —

Mēs grūti strādājam, lai nopelnītu savus dolarus, noguldītu tos bankā un tad vairāk ir nedomājam par tiem. Bet bankas augļi ir niecīgi — tikai ap 2 % gadā vai pat mazāk. Tie no mums, kas uzsākuši kādus veikalus, gandrīz visi tikuši daudz tālāk. Patiesi, katrs no mums to nespēj, bet to gan katrs var — piedalīties kopīgā pasākumā. Šinī gadījumā tā ir pašu latviešu dibināta sabiedrība — zemes iepirkšanai tādos apgabalos, kur zemes cenas neapturami un strauji ceļas. Tās ir miljonu jaužu atpūtas vietas, un kapitāla ieguldījumi tur ātri pieaug. Daļa dalībnieku var arī paši aktivi līdzi strādāt.

Interesenti var rakstīt, lai saņemtu tuvākas ziņas, šī laikraksta kantorim — „LN".

AIZRĀDĪJUMS NAMSAIMNIEKIEM TORONTO UN LEASIDE

Visiem Toronto Elektrības pārvaldes darbiniekiem un uzņēmējiem, kuriem ir tiesības pārvaldes uzdevumā veikt norādītos darbus jūsu mājā, ir izsniegtas attiecīgas pazīšanas zīmes, kuras tiem arvien jānēsā darba laikā.

(Attēls ir divreiz lielāks kā pati zīme)

Augšējais attēls rāda, kāda izskatās pazīšanas zīme, kas izsniegta elektrības skaitītāju un citu Elektrības pārvaldes ierīču kontrolieriem. Tā ir zili - balt - zelta krāsā.

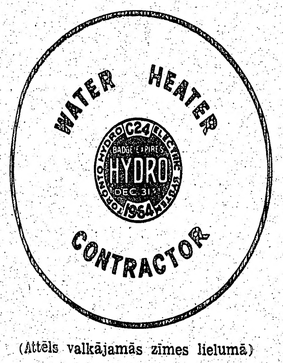

(Attēls valkājamās zīmes lielumā)

Šī zīme, kas ir zili - balt - zelta krāsās ar metalla aizmuguri izsniegta uzņēmējiem, kas tiesīgi Toronto Elektrības pārvaldes uzdevumā veikt ierīkošanas, labošanas u. c. vajadzīgos darbus tiem ūdens sildītājiem, kas ir Elektrības pārvaldes īpašums. Katram, kas uzdodas par Toronto Elektrības pārvaldes darbinieku vai uzņēmēju, pirms to ielaižat savā mājā, uzprasiet pazīšanas zīmi.

Šo sludinājumu jūsu nodrošināšanai lūdz publicēt

TORONTO HYDRO - ELECTRIC SYSTEM
14 CARLTON STREET.

LIETOJIET ELEKTRĪBU UN DZĪVOJIET DROŠĀK, TĪRĀK UN MODERNĀK!

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Rupainis — TAUTA GRIB DZĪVOT, romāns ..... $ 7.00
Sakārt. T. Zeltiņš — PROZAS PROFĪLI, latviešu proza svešumā ..... $ 7.50
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE ..... $ 5.80
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARANĀM LŪPĀM, stāsti ..... $ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III $ 3.90

Dabūjamas DV grāmatnīcā — 123 Huron St., Toronto — 2-B, ONT.

Pasta izdevumiem pievienojiet 25 centus.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles ..... $ 4.00
A. Voitkus — TEV NEBŪS . . . romāns ..... $ 4.50
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOSGADĪGĀ APKAROŠANA ..... $ 2.40
J. Ģirnis — TAUTA un UZTICĪBA TAUTAI 5.00
A. Lasmanis — CERĪBAS un VILŠANĀS 4.20
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi ..... $ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi ..... $ 3.00
G. Pļavkalns — DIVAS PILSĒTAS, dzejoļi ..... $ 1.50
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi ..... $ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS ..... $ 3.00
V. Cika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši 4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles ... 3.50
A. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, rom. 4.00
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi ..... $ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMEDIJAS ..... $ 2.50
J. Klīdzējs — SNIEGI, romāns 4.00
I. Kaijas — JŪGĀ, romāns 5.00
A. Dz. Kronins — ZIEMEĻU GAISMA, romāns 4.00
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums 4.00
Prof. Jurevics — KULTŪRAS SEJAS 5.75
V. Klētnieks — KLINTENIEŠI, jaunatnei 4.00
Jēkabs Poruks — CIEMOŠANĀS, atmiņas 4.20
Jāzeps Vītols — MANAS DZĪVES ATMIŅAS 6.00
H. Biezais — IESKATĪTAIS UN ATZĪTAIS 6.00
J. Johansons — PAKAVU DUNOŅA 2.40
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja 4.25
Andr. Eglītis — MĪLU, MĪLU, dzeja 3.60
K. Zāle — MĒNESS KOKLE, dzeja 2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja 2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja 3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns 3.80
G. Zariņš — CEĻS UZ PASAULES GALU 3.50
A. Rachmanova — LAULĪBAS SARKANAJĀ VIESUĻI romāns ..... $ 4.00
A. Austriņš — PUSELNIEKI, stāsti 3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles 4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.) 1.50
J. S. Turģeņevs — DŪMI, romāns 3.85
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIESA NAMU, dzejas ..... $ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns 3.80
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns ..... $ 4.50
D. Di Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns 3.60
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns 3.80
L. Pērļupe — PUTNS CAULĀ, stāsti 3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS 4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns 4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles 3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas 3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, romāns 4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS dzejoļi 4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi 3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns 5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLEMAS 3.60
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase 2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns 3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns 3.90
Alfrēds Bērziņš — LABIE GADI 5.00
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti 3.00
Felikss Cielēns — LAIKMETU MAIŅĀ, II daļa 7.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi 3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns 4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi 3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi 3.60
A. H. Tamsāre — VIENA LAULĪBA, romāns 4.00
Guntis Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāns 3.20
Upsalas skol. un Gēteborgas skautu izd. — BĒRNI, SPĒLĒSIM TEĀTRI 1.50
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres 4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns 3.80
V. Cika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti 3.90
Jānis Sarma — TĀDA IR DZĪVE 2.50
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE 3.50
Alfreds Dziļums — SVEŠVĀRDU VĀRDNICA 5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS 7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI 4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi 3.50
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi ..... $ 3.20
E. Zicāns — VIRSI ZIED, dzejoļi ..... $ 2.00
O. Krolis — RĪGA DIMD, atmiņas ..... $ 5.25
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts $ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns ..... $ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS ..... $ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase) ..... $ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa ..... $ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d. ... $ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd. .. $ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, reliģ. dzejas antoloģija ..... $ 3.60
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi ..... $ 2.80
O. Rītums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem) ..... $ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom. ..... $ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom. ..... $ 4.50
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, cejojuma iespaidi $ 6.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzejoļi ..... $ 3.00
Ansl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS. romāns ..... $ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr. $ 2.80
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr. $ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata $ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom $ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns ..... $ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA $ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti ..... $ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom. $ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. LE 6-0143 (Le 5-4455)

DUPLEKSS

29.500,- pilna prasītā cena jaunai un modernai 10 istabu (2 dzīvokļu) mājai Mt. Pleasant & Eglinton rajonā. Katrs dzīvoklis izīrēts par $ 150,- mēnesī. Ir iespēja vienu dzīvokli atbrīvot pircējam.

JANE - BLOOR

15.900,- pilna prasītā cena 7 istabu atsevišķai ļoti tīrai dubultķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm un 2 vannas istabām. Pirmā stāvā 4, otrā stāvā 3 istabas. Zema iemaksa, viena obligācija.

TUVU LATVIEŠU NAMAM

4.000,- prasītā iemaksa 18 istabu dubultķieģeļu mājai ar 4 virtuvēm, 4 vannas istabām, 3 garāžām. Mēneša ienākumi tuvu $ 500,-. Izdevīgs pirkums — vienreizēja ienākumu māja.

WASAGA BEACH

2.600,- pilna cena vasarnīcai — kabīnei uz skaista gruntsgabala un tuvu plūdmalai.

LAKE SIMCOE

6.500,- pilna prasītā cena ar iemaksu pēc vienošanās 3 guļamistabu bungalovam — vasarnīcai, kas pilnīgi insulēta un apdzīvojama arī ziemā. Gruntsgabals apm. ½ akru liels, ar vairākiem augļu kokiem. Visas labierīcības. Cenā ieskaitīts elektr. ledusskapis, elektr. plīts un visas pārējās mēbeles.

MUMS IR VASARNĪCAS ARĪ CITOS RAJONOS UN PIE CITIEM EZERIEM. ZVANIET NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI.

JANE - ANNETTE

3 gadus jauna, atsevišķa, trīs dzīvokļu māja. Divi dzīvokļi 5 istabām, viens — 4 istabām. Gada ienākumi — $ 3.800,-. Labs, moderns un izskatīgs īpašums. Iemaksa $ 8.000,- vai labākais piedāvājums.

BLOOR - RUNNYMEDE

7 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja ar platu iebraucamo ceļu un garāžu. Divi modernas virtuves, 2 vannas istabas. Šī skaistā māja atrodas klusā ielā, bet tomēr tuvu satiksmei, veikaliem, skolām, un pavisam netālu no parka.

AVENUE RD. — LAWRENCE AVE.

15.900,- prasītā cena 6 istabu bungalovam. Ērts iebraucamais ceļš. Ieteicams īpašums.

MUMS IR MĀJAS VISOS PILSĒTAS RAJONOS — ZVANIET NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI.

IZĪRĒJAMA 6 istabu māja. $ 110,- mēnesī.

PĀRDODAMAS
FARMAS LATVIEŠU PAGASTĀ

200 akru liela farma ļoti labā stāvoklī. Pašreiz tiek izmantota gaļas lopu audzēšanai. Kūts 90 vēršiem. Dzīvojamā māja ļoti labā stāvoklī.

104 akru liela farma ļoti skaistā vietā uz upes krasta. Ķieģeļu dzīvojamā māja ar visām ērtībām. Kūts 40 lopiem, liela vistu kūts un mašīnu šķūnis. Dažas jūdzes no Mount Foresť.

Tuvākai informācijai lūdzu rakstiet:

418 Main St. E. Hamilton, Ont. vai pa telefonu JA 8-6336, prasot pēc

C. G. TODD Real Estate Ltd. OJĀRA IEVIŅA vai MĀRTIŅA JAKOVICA.

LĀ ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.
kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

Ilmāram DAMBERGAM,
dzimis 1924. gadā,
no Liepājas,
ziņas no Latvijas.
Lūdzu atsaukties šīs avīzes kontorī Nr. 318.

✝

Mūžībā aizsaukts skautu vadītājs

PAULS KUZNECOVS

dzimis 1925. g. 6. septembrī Rīgā, miris 1964. g. 13. maijā Bone Gillā, Austrālijā.

Es aizgāju mājā . . .

Dziļās sērās: LATVIEŠU SKAUTU VADĪTĀJI KANADĀ.

✝

Mūsu mīļais darba biedrs

VERNERS BREĢIS

pēkšņi no mums šķīries Valdemārā, Kanadā, š. g. 23. maijā.

Viņu pieminot, skumst VALMIERAS DZELZCEĻU MEZGLA BIJ. DARBINIEKI.

UZMANĪBU!

H.M.P. piedāvā Jums labākos darījumus automobiļu iegādē, tā mēs Jums piedāvājam:

1961. gada CHEVROLET, 2 door sedan, gaiši zilā krāsā ar zilu iekšpusi, automatisko ātrumu kasti, baltās riepas. Gadījuma pirkums. Mēs piedāvājam tikai par $ 1495,00.

HAMILTON MOTOR PRODUCTS Ltd.
132 MAIN ST. W. TEL, JA 8-7001.
Rictumos no Hamiltonas Pilsētas valdes nama uz Main ielas.

CEDAR POINT COTTAGES

CHEMONG ezera krastā. Modernas 1 un 2 guļamistabu kotedžas izīrējamas vasarniekiem nedēļas nogalēm vai atvaļinājumu pavadīšanai.

ATPŪTA — PELDĒŠANĀS — MAKŠĶERĒŠANA.

Brauciet cauri Peterborough pa 28. šoseju. Pirms Lakefield nogriezties uz SELWYN kur vietējā veikalā jums norādis tuvāko ceļu.

Ādams Klincāns
Telefons (no Toronto) 112-705-652-3905.

Sports

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1479

BŪS ROSĪGA VIEGLATLĒTIKAS SEZONA

Jaunā vieglatlētikas sezona Toronto latviešu sporta dzīvē solās būt spraiga un bagāta visdažādiem notikumiem.

Sezona sāksies svētdien, 31. maijā, plkst. 11.00 Sidrabenē, ar tradicionālajām sacensībām vīriešiem, sievietēm un jaunie šu A un B grupām. Vīriešu sacensību programmā: 100 m skrējiens, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks, šķēps, veseris un cross-country skrējiens. Tās pašas disciplīnas, izņemot disku un veseri, arī zēnu A grupas (1946./47. g. dzimušie) un B grupas (1948. g. un jaunāki) programmās. Sievietēm un meitenēm grupām — 60 m un 100 m skrējieni, tāllēkšana, augstlēkšana, lode, disks un šķēps.

Aicināti piedalīties visi vieglatlēti un vieglatlētes, jo šī būs pirmā spēju pārbaude 1964. gada Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēm un ASV — Kanadas latviešu vienību sacensībām, kuras 18. jūlijā risināsies Indiānapolē un uz kurām Latviešu sporta apvienība Kanadā sūtīs visus labākos jaunās un pieaudzes vieglatlētus un vieglatlētes.

12. jūlijā Sidrabenē paredzētas plašas atklātas sacensības, kā arī vienību sacensības zēnu A grupas vienībām starp sporta klubu komandām.

3. augustā Saulainē notiks gadskārtējās jaunatnes sacensības, 16. augustā Sidrabenē Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstes, bet Kanadas latviešu vispārējās m/s, droši vien, piedalīsies arī kuplam skaitam mūsu ASV atlētu, 23. un 24. augustā.

Sezonas atklāšanas sacensībās startēt aicināti arī visi iesācēji, tāpat jaunie atlēti, kas piedalījušies skolu sacensībās, bet mūsu sacīkstēs vēl nav startējuši.

Ko pašreiz dara pagājušās vasaras labo sasniegumu autori: Ilga Āboltiņa, Laila Stūre, Gunta Gūtmane, Zaiga Jurševska, Dace Kārkliņa, Margita Tberga, Viesturs Treiguts, Viesturs Škobe, Jānis Mangalis, Egons Pilskalnietis, V. Innus u. c. šeit vārdos neminētie jaunās paaudzes atlēti? Viņus visus LSAK gaida pie starta 31. maijā.

Tuvāka informācija par sacensībām iegūstama no LSAK valdes prāva J. Ādmiņa (OX9—2749) vai vieglatl. nozares vad. V. Priedīša (LE3—5849).

PEN KLUBS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Tādā pašā garā ir bijusi ietu rēta atbildes vēstule, kuŗu par šīs organizācijas mērķiem un nodomiem ir saņēmis PEN kluba prezidents Dr. Victor van Vriesland. Drīz pēc šīs atbildes sekoja COMES viceprezidenta I. Lēmanna (I. Lehmann) atteikšanās no amata un parādījās A. Surkova raksts Izvestijas slejās

Šajā sakarā kādā angļu svētdienas laikrakstā bija ievietota rakstnieka Dzona Veina (John Wain) vēstule. Šis rakstnieks, pazīstams ar savu nelokāmo nostāju un atklāto domu, raksta:

„Es biju ļoti iepriecināts lasīt, ar kādu uzmanību jūsu laik raksts bija sniedzis PEN kluba sekretāra. D. Karvera un sēra I. Berlina korespondences par nožēlojamo lietu ar Ivinskaju un viņas meitu pēc rakstnieka B. Pasternaka nāves. Es domāju, ka pasaule ir samierinājusies ar notikušo faktu un pametusi Ivinskaju aizmirstībai kādā Padomju Savienības soda nometnē.

Tagad es pieskaršos vēlreiz toreizējiem notikumiem. Īsi pēc rakstnieka B. Pasternaka nāves viņa sekretāre un draudzene Olga Ivinskaja un viņas meita tika tiesātas Maskavas tiesā. O. Ivinskai piesprieda 8 un viņas meitai 3 gadus cietuma sodu. Apsūdzībā tika „pierādīti" nelegāli darījumi ar ārzemju valūtu. Īstenībā tiesas spriedums bija domāts kopīgi B. Pasternakam un viņa draudzenei, tādēļ ka rakstnieks bija kritis nežēlastībā un ar savu drošsirdīgo un nesatkarīgo rīcību nostājies pret Padomju Savienības režīmu. Sākumā B. Pasternaku no pazudināšanas pasargāja iespaidīgu personu iestāšanās viņa pusē. Cietumu viņam aiztaupīja paša nāve. Tādēļ sekoja tiesas process pret Ivinskaju.

Protestu vētru no rietumu rakstnieku puses ignorēja, kaut arī tieši PEN kluba vadība ir centusies šīs lietas nostādīt pareizā gaismā.

Italiešu rakstnieks S. d' Andželo (Serglo d' Angelo) nosūtīja atklātu vēstuli Surkovam, kuŗš pēc tiesas teicis, ka viņš Ivinskas aferu ieskata par norakstu. Uz to d' Andželo atsaucas ar vārdiem:

„Visu godīgu un civilizētu cilvēku sirdsapziņa nekad nepiejauks šo lietu aizmirst līdz tai dienai, kad uzvares taisnība."

Tas bija 1961. gadā. No tā laika ir pagājuši vairāki gadi. Angļu un krievu rakstnieki ir vienojušies viens otra zemē. Angļu rakstnieku delegāciju pieņēma pat Chruščevs savā vasarnīcā. Tur, protams, par to netika runāts. Ivinskaja vēl tagad atrodas kādā soda nometnē. Viņas tuļa un aizmirsta viņa cieš par savu draudzību ar B. Pasternaku.

Pavēstiet viņiem, ka Rietumu rakstnieki necietīs šādu izrīcību savās zemēs, un mākslas, cilvēcības un civilizācijas vārdā tie noliedz jebkādas tiesības viņiem nākoties savā zemē.

Z. pārākums, tad attiecība var būt vienības ārlietu ministrija un tās iestādes par to visu tur ūdeni mutē.

Vai gaidāmais padomju varas reprezentants, pirms liks savu tērauda papēdi uz brīvās, demokratiskās Zviedrijas zemes, atnesīs līdz skaidrību par saviem upuriem?

Drīzāk jāpieņem, ka viņš visu novels uz paša nicinātā priekšgājēja Staļina laikmetu, par kuŗu viņš nenes nekādu atbildību.

P. Grods

PASAULE BALSTĀS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Grēks nekad nav viens un izolēts. Tam ir ķēžu reakcijas spēks. Tas izpaužas kā sociāls posts ar matēmatisku precizitāti.

Visa fiziskā pasaule balstās uz svaru un mēru attiecībām, kas ir izteicams skaitļos. Par to ķīmiķi un fiziķi zina pastāstīt ļoti daudz sīku lietu.

Gaiss, ko mēs elpojam, balstās uz skaitliskām proporcijām: 21 procents skābekļa un 79 procenti slāpekļa (ir niecīga sastāvdaļa citu substanču, piem., argona, neona, oglekļa, ūdens tvaiku utt.), bet ievērosim, ka abas galvenās gaisa sastāvdaļas ir eksplozīvas — kā skābeklis, tā slāpeklis, jo slāpeklis ir dinamīta galvenā sastāvdaļa, un tieši minētā attiecība — 21 pret 79 — nodrošina koeksistenci; ja tā attiecība mainītos, gaiss eksplodētu.

Interesanta problēma par sevi ir pētīt koeksistences attiecības (koeksistence tagad populārs termins) dabā un cilvēku sabiedrībā. Dažādas dzīvības sugas ieņur balansu savā starpā. Cilvēku sabiedrībā tāpat.

Valsts drošība atkarīga no spēku balanses. Romiešu militāristi par ideālu stāvokli atzina attiecību viens pret vienu, ko izteica kaujās sākuma formulā: manus commitere (salaist rokas kopā, kā tas ir, piemēram, boksā: virs pret vīru). Ja ir tehniskais pārākums, tad attiecība var būt arī viens pret pieci. Ja attiecība mainās, resp., pārāk sveļas uz vienu pusi, tad ir jāmeklē citi ceļi, proti, jāmeklē sabiedrotie vai jādzen kīlis stiprajā pusē: divide et impera (skaldi un pavēli).

Šo pārdomu nobeīgumā gribas teikt, ka visas pasaules ritms balstās uz skaitliskām attiecībām, bet pagaidām vēl neviens nav uzrakstījis tā ritma formulu resp. secību. Vēl trūkst vajadzīgo datu. Nav tiesa, ka zvaigžņotās debesis (lietojot Kanta teicienu) virs mums kustas ar šveices pulksteņa precizitāti. Tur ir vēl tāds ritms, ko mēs nepazīstam, bet katrs ceļojums telpā resp. pasaules izplatījumā mums kaut ko atklāj un nostiprina domu, kuŗu pirms divdesmit pieciem gadu simtiem izteica grieķu matēmatiķis, ka pasaule balstās uz skaitļiem.

Pēc sengrieķu uzskata laiks ir negatīvs elements: viss ar laiku panīkst, noveco, pārmainās. Tapēc nav vērts ar laiku daudz nodarboties, daudz drošāki ir skaitļi un telpa, tāpēc sengrieķi lielāku vērību piešķira tieši šiem faktoriem un tiešām sasniedza lielus panākumus. Laiks kā pozitīvs faktors minēts tikai divējādā sakarībā: laiks dziedē visas brūces, un ar gadiem nāk prāts. Tāpēc spartiešu padomē nepieņēma jaunākus par 60 gadiem (3 x 20, jo tiklab 3 kā 20 ir centrāli skaitļi). Tas nozīmēja īstu gara briedumu.

KODĪGS PROLOGS

(Pārnesums no 1. lpp.)

dot, ka izdevies izglābt 6 no kuģa apkalpes, novietojot viņus kaut kur Ļeņingradā. Visubeidzot apstiprinājumu traģiskajam notikumam sniedza admirālis Tribucs savā grāmatā par padomju zemūdeņu flotes darbību. Cita starpā bija rakstīts, ka 1942. gadā naktī no 28. uz 29. oktobri austrumos no Stopelbankas nogremdēts kāds kuģis. Noskaidrots, ka kuģa vārds „Bengt Sture", un tie apkalpes locekļi, kas palikuši dzīvi, redzēti kādā padomju gūstekņu nometnē.

Tagad pēc 22 gadiem Zviedrija no jauna pūlas noskaidrot savu pilsoņu likteni. Padomju Savienības ārlietu ministrija un tās iestādes par to visu tur ūdeni mutē.

Vai gaidāmais padomju varas reprezentants, pirms liks savu tērauda papēdi uz brīvās, demokratiskās Zviedrijas zemes, atnesīs līdz skaidrību par saviem upuriem?

Drīzāk jāpieņem, ka viņš visu novels uz paša nicinātā priekšgājēja Staļina laikmetu, par kuŗu viņš nenes nekādu atbildību.

P. Grods

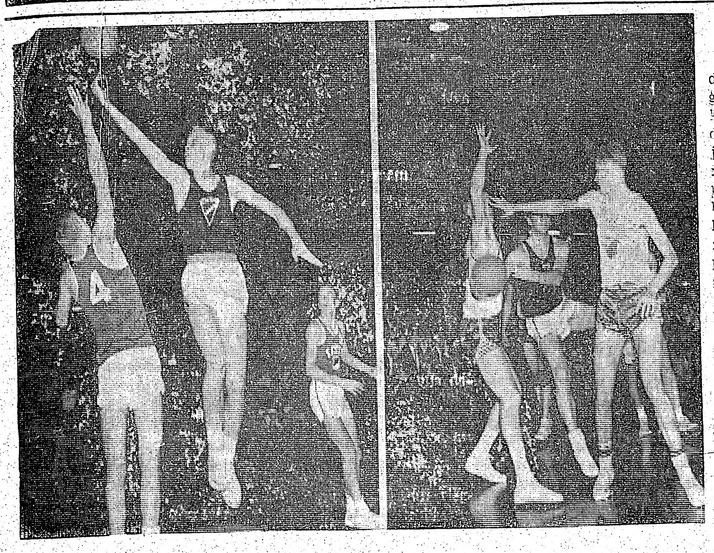

Spraigas bija Ziemeļamerikas baltiešu olimpisko spēļu sacensības.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

31. maijā, plkst. 3 Svētdienas skolas noslēguma dievkalpojums ar sarīkojumu bērniem baznīcas zālē.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue, Toronto 7; tel. 921-3327.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

31. maijā, plkst. 10,30 pr. p. dievkalpojums bērniem ar svētdienas skolu; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem; pl. 5 pp. draudzes dāmu komitejas sanāksme — 120 Breadalbane St. — pie A. Treimanes.

SV. KATARINES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

21. jūnijā, plkst. 3.30 pp. Aizvesto pieminas dienas dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

7. jūnijā, plkst. 2 p.p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas; māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5096.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā.

31. maijā, plkst. 1,30 pp. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Prebiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

30. maijā, plkst. 7 vakarā svēt. vakara dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Misra draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.